

AHVÂL-i İSPENÇİYAR

Mayıs 2017 Sayı:1

Yayın Kurulu

GÖKŞEN DİLŞAT DURBİLMEZ

RAMAZAN TUNÇ

OSMAN DOĞAN

Sevgili okuyucular,

Bu dergi Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencileri tarafından hazırlanmıştır.

“Ahval-i İspençiyar”da geçen “Ahval” kelimesi Osmanlı Türkçesi’nde “hal” kelimesinin çoğuludur. “Ahval” haller, durumlar, olaylar, davranışlar anlamlarına gelmektedir. “İspençiyar” kelimesi ise “eczacı” demektir.

“Ahval-i İspençiyar” tamlaması “Eczacının Halleri” anlamına gelmektedir.

İlk üç sayısı gazete olarak çıkan “Ahval-i İspençiyar”ın dergi biçimindeki ilk sayısı ile huzurlarımızdayız. Dergide eczacılık ile ilgili konular öne çıkmakla birlikte kültür-sanat konularına da yer verilmektedir. Umarız ki zevkle okursunuz.

Derginin çıkmasında yardım ve destekle-

rini esirgemeyen değerli hocalarımıza ve tasarıma katkılarından dolayı Rıdvan Mısırlıoğlu ile Yurdakul Karal’a, emeği geçen bütün arkadaşlarımıza teşekkür ederiz. Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle...

İLETİŞİM: dergiahvaliispenciyyar@gmail.com

İçindekiler

Geçmişten Geleceğe Erciyes Eczacılık
Prof. Dr. İbrahim NARİN 3

Turhan Baytop Sokak
Yıldız ERTÜRK 17

Berrak Su
Gökşen Dilşat DURBİLMEZ 4

Aziz Sancar
Osman DOĞAN 19

Eczacı Sanatçılarımız
Eda AYDIN 5

Kayseri Eczacı Odası Başkanı ile Söyleşi
Ramazan TUNÇ
Gökşen Dilşat DURBİLMEZ.....20

Spor Eczacılığı
Uzm. Ecz. Somer HELVACI 7

Avrupa'da Eczacılığa Bakış
Emre GÜNEŞ 22

Eczacılık Anıları
Kübra KAYNAR 10

Bir Derleme: Türkiye'deki Eczacılık Fakülteleri
Ve Bazı Anabilim Dallarındaki Akademisyen
Sayıları
Arş.Gör. İsmail ÇELİK 24

Sokak Hayvanlarına Yardımda Eczacıların Rollerini
Ayşe AYGÜN 11

Burçlarda Eczacılık
İrem KÖSE 26

Geleneksel Okçuluk
Hediye Nur KÖSE 13

Kalbimin Yerini Beynime Bıraktım
Neslihan YILMAZ 28

Kullandığımız Kozmetik Ürünleri Ne Kadar Tanıyo-
ruz?
Enise Nur SELVİ 14

Bul Bulabilirsen
Ramazan TUNÇ 29

Geçmişten Geleceğe Erciyes Eczacılık

Prof. Dr. İbrahim NARİN
Erciyes Üni. Eczacılık Fakültesi Dekan V. / Analitik
Kimya Anabilim Dalı

Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi 09.06.2003 tarihli bakanlar kurulu kararı ile kurulmuştur. Fakülte binamız, Merhum Eczacı Mustafa KILIÇER anısına ailesi tarafından yaptırılarak üniversitemize kazandırılmıştır. Fakülte binası yaklaşık 6500 m2 kapalı alana sahiptir. Fakültemizde lisans eğitimine 2005 - 2006 eğitim-öğretim yılında başlanmıştır. İlk mezunlarını 2010 yılında vermiştir. Eğitiminin ilk yıllarında öğretim üyesi eksikliği nedeni ile eczacılık meslek bilimleri ve farmasötik teknoloji alanındaki dersler Gazi Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi eczacılık fakültelerinden misafir öğretim üyeleri tarafından yürütülmüştür. Fakültemiz 2010 yılından itibaren her anabilim dalında en az bir öğretim üyesi bulunduğu için eğitimlerini kendi kadrosu ile yapabilir duruma gelmiştir.

Fakültemizde; Farmasötik Kimya, Farmakognozi, Farmasötik Botanik, Farmakoloji, Farmasötik Toksikoloji, Eczacılık İşletmeciliği, Eczacılık Tarihi ve Etik, Analitik Kimya, Biyokimya, Farmasötik Mikrobiyoloji, Eczacılık Temel Bilimleri, Farmasötik Teknoloji ve Farmasötik Biyoteknoloji olmak üzere 13 anabilim dalı bulunmaktadır. Fakültemizde 2 Profesör, 9 Doçent, 11 Yardımcı Doçent, 2 Öğretim Görevlisi ve 20 Araştırma Görevlisi görev yapmaktadır. Fakültemizde lisansüstü düzeyde Farmakognozi, Farmakoloji, Farmasötik Kimya, Farmasötik Mikrobiyoloji, Analitik Kimya ve Biyokimya anabilim dallarında lisansüstü eğitimi verilmektedir. Fakültemizde 2016-2017 Eğitim Öğretim yılında kayıtlı 30'u yabancı uyruklu 355 öğrenci eğitim görmektedir. Fakültemiz genç yaşına rağmen vermiş olduğu eğitim ve bilimsel çalışmaları ile ülkemiz

eczacılık fakülteleri arasında iyi bir konuma gelmiştir. Bunun bir sonucu olarak 2016 yılında Eczacılık Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (ECZAKDER) tarafından 6 yıl süre ile "Eczacılık Eğitimi Alanında" tam Akreditasyon almıştır. Ayrıca Farmasötik Teknoloji ve Eczacılık Tarihi ve Etik anabilim dalındaki öğretim üyelerimiz Kıbrıs Yakın Doğu Üniversitesi'ne eğitim desteği vermektedir. Fakültemiz, evrensel geçerliliği olan mesleki bilgi ve beceriler ile donatılmış, ilaç konusunda yetkin, insanın yaşam kalitesini artırıcı işleve sahip, yaşam boyu öğrenen, öğrendikleri ile sorumluluk alarak sorun çözen, kendine güvenen, vizyon sahibi, meslek etiğine duyarlı, toplum sağlığının güncel ve değişen ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde mesleğin bütün uygulama alanlarında etkin görev, yetki ve sorumluluklar alabilecek eczacılar yetiştirmek amacıyla eğitimine devam etmektedir.

Berrak Su

Gökşen Dilşat DURBİLMEZ
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Bir mücadeledir eczacılık fakültesinde olmak. Daha tercih yaparken başlar bu direniş. “Yazma!” der eczacılık okuyan arkadaşların, eczacı büyüklerin; “Eskisi gibi değil!” der. “Eczacılık yerine genetik oku!” diyenler olur. “-Niye eczacılık okuyorsun ki? Keşke tıp kazansaydın!” der Ayşe Teyze, İsmail Amca... Her mesleği ayrı bir görev olarak görmezler bunları söylerken. “Raftan ilacı alıp hastaya vermek için mi okuyacaksın bunca yıl?” diyenler olur. Ama sen yine yazarsın eczacılığı bunca yoruma inat, büyük bir hevesle. Kazandığında uçarsın mutluluktan havalara... Üniversiteye kayıt yaptırıp eczacılık öğrencisi olursun büyük hayallerle. Sevinçle otursun sıralara, merakla dinlersin hocalarını. “Eczacı olacağım ben!” diye çalışırsın heyecanla, azimle...

Bazı eczacı büyüklerinle tanışırsın. “Açma!” derler, “Eczaneyi, nereye açacaksın ki? Eskisi kadar kazanamıyoruz. Götürüsü getirisinden fazla. Başka bir iş yapsan daha kazançlı olursun!” derler eczacı büyüklerin genellikle. Eczacılık sayfalarını takip edersin internetten. Çok az olumlu cümle görürsün meslek hakkında. Kafan karışır zaman zaman. Hevesin kursağında kalır gibi olur bazı meslek büyüklerinin ve karşılaştığın bazı insanların sözleriyle, birtakım yasalarla, kurullarla... Meslek hevesini bir bardak dolusu temiz suya benzetirsek eğer, bu su zaman zaman bulanabilir çelişkili düşüncelerle. Süzerek içmen gerekir bu suyu bulanırsa eğer. Olumsuz fikirler altında hem kendine hem de çevrene zarar verirsin. Gelecek kaygısı gerçeği ile yüzleşirsin. Kaygı sonuca götürmez, zarar verir sadece...

Sonra meslek hevesi ağır basar yeniden. Hevesin yeniden tomurcuklanır meyve vermeye başlayacak ağaç misali. Meslek hevesi cümlelere sığmaz. Bütün bu olumsuzluklara inat, süzgeçten geçirdiğin berrak suya aroma katıp, bu suyu zevkle içebilirsin. Mesleğe katkısı olan; hevesini, heyecanını her zaman diri tutan eczacı büyüklerinin tavsiyeleridir berrak suya katılan bu aroma...

Farmasötik Teknoloji Laboratuvarı’nda öğrendiğin kremlerle, rujlarla, ilaçlarla; botanikte, farmakognozide ve fitoterapide öğrendiğin bitkilerle, yaptığın pek çok deneyle, farmakolojide, farmasötik kimyada ve pek çok derste öğrendiğin bilgilerle ve yapmış olduğun stajlarla ve her geçen gün okuduğun meslek hakkında bilgilerle, tecrübelerle yapbozun parçaları birleşecek ve bu su pek de lezzetli bir hal alacaktır sonunda.

Eczacılık okuyan pek çok arkadaşım ve meslektaşım gibi ben de yaşadım yukarıda anlattığım duyguları, düşünceleri...

Sevgili eczacılık okuyan arkadaşlarım, meslektaşlarım; naçizane tavsiyem duyma olumsuzlukları. Teorik derslerde, laboratuvarlarda, öğrenmekte ve uygulamakta olduğun bilgilerin hiçbirinin gereksiz olmadığını bil. Hiç ummadığın zamanda, ummadığın yerde bu bilgilerin karşına çıkabileceğinin farkında ol. Her neye ilgi duyuyorsan (edebiyat, tarih, sanat, müzik, resim, spor vs.) bunları da ihmal etme. Bu uğraşların hiçbiri zaman kaybı değil emin ol. Öncelik sırasını bildikten sonra, ilgi duyduğun bütün bu alanlar daha çok kendini tanıma ve ifade etme fırsatı kazandıracaktır sana. Yeteneklerini de köreltmemiş olacaksın böylelikle. Umutsuzluklara yer verme hayatında. Her ne olursa olsun suyunun bulanmasına izin verme ve yeniliklere açık ol. Süzmeye bile gerek kalmayın suyu. Ancak bu şekilde seveceksin mesleğini. Mesleğini sev ki mutlu ol. Mutlu ol ki etrafına da yay bu mutluluk iksirini.

Eczacı Sanatçılarımız

Eda AYDIN
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Yıllarını müziğe adanmış değerli birçok eczacı sanatçımız bulunmaktadır. Atilla Atasoy ,Serter Bağcan, Halil Can, Pınar Köksal , Ayşenur Özpekel ,Cem Adalı bunlardan bazılarıdır. Hepsini de birbirinden kıymetli sanatçılarımız içerisinde Atilla Atasoy ve Rıza Rit'in hayatlarına bakalım:

ATILLA ATASOY, 1953 yılında Milas'da doğdu.1975 yılında Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesini bitirdi. 1982 yılında eczanesini açtı. Müzik dünyamızda besteci, söz yazarı ve yorumcu olarak tanındı. Müzik eğitimi almaya daha beş yaşlarında mandolin ile başladı ve ilkokulda Ses ve Oyun Gücü Yarışması'nda birinci olup "Çoban" adlı müzikalde başrol oynamasıyla ağırlık kazandı. 1971 yılında Hıncal Uluç'un sunduğu "Bil Bul" adlı yarışma programında ilk kez kamera ile tanışan Atasoy, 1972'de Yavuz Gökmen'in prodüktörlüğündeki müzik-eğlence programıyla besteci-şarkıcı olarak lanse edildi. Ankara Radyo ve Televizyonu ile başlayan bir çok toplu ve solo programlarda, kendi bestelerinin yanı sıra Halk Müziği modernizasyonları ve Türk Sanat Müziği orkestrasyon denemelerini sergiledi.

"Anam / Cüce" isimli ilk plağını 1974 yılında doldurdu. Türkiye onu asıl 1975 Eurovision Türkiye elemelerinde ikinci olduğu "Dilenci" şarkısıyla tanıdı. O yıl Hey Dergisi'nin Ümit Veren Şarkıcı ödülünü aldı. Ayşe Mine ve Dağhan (Baydur) ile birlikte 1979 Eurovision Türkiye seçmelerine katılmışlardı. Finale gelemediler ve şarkılarından Hopşirinini isimli bir EP çıkarttılar. Atasoy, ardından 1979-1980 yıllarında yedek subay eczacı olarak askerliğini yaptı. Yurtiçinde olduğu kadar yurtdışında da (Tunus, Bulgaristan ve İsveç'te) ödüller kazandı. 6 Haziran 1982 Bulgaristan'ın Slanchev Briag kasabasında yapılan 18. Altın Orfe Müzik Festivali'nde, "Fırtına" ve "Like Bird" adlı parçalarla Türkiye'yi temsil eden Atilla Atasoy iki özel ödül aldı. 1987'de "Farzet ki Ben Seni Hiç Tanımadım" şarkısı ile kendini tekrar hatırlattı. 1989'da Erdal Çelik'in yorumladığı söz ve müziği kendisine ait olan "Yaz Yağmuru" adlı bestesi Altın Güvercin Yarışması 3.lüğü aldı. Halen müzik ve sahne çalışmalarını zaman zaman sürdürüyor ve 2011 yılından beri Eczacılık yapmıyor. "Düş Peşime" isimli gezi yazılarından oluşan ilk kitabı Mayıs 2016'da yayınlandı.

Albümler

- 1978 Bir Gün Beni Ararsan
- 1981 Avare
- 1984 Sanadır Bütün Şarkılarım
- 1987 Farzet ki Ben Seni Hiç Tanımadım
- 1989 Rüyalar Ve Anılar (İmkansız)
- 1991 Gizli Çiçek
- 1994 Atilla Atasoy 94
- 1996 Ayrılık Sevdaya Dahil (maxi single)
- 2002 Biraz
- 2007 Düş Gezginleri
- 2008 Çek Anam Çek Çek Orman İçine (Söz, müzik Buzuki Erol, single)
- 2008 Türküler (Hasan Cihat Örtter - Ork. Aranjman ve Demo çalışmaları)
- 2011 Orda Mısın?
- 2013 Atasoy'dan Koyutürk Tangoları

45'likler

1974 Anam & Cüce

1974 Dilenci & İstiyorum

1974 Kurtulamazsın & Haberler

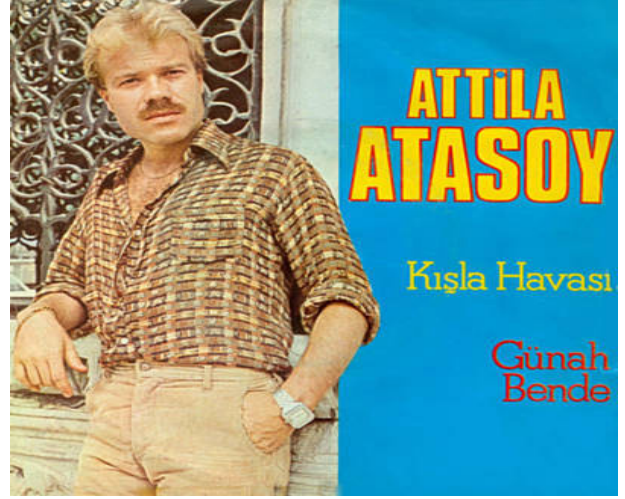
1976 Gülmek Ya Da Gülmemek & Sitem

1977 Son Pişmanlık & Bir Gün Beni Ararsan

1978 Duygusuz & Bilinmez

1979 Hopşirinini & Bir Dünya Kuralım % Kirli Şarkı

1980 Kışla Havası & Günah Bende

RIZA RİT

22 Eylül 1925 tarihinde İstanbul'da dünyaya geldi. Çocukluğunda dinlediği Münir Nurettin Selçuk plakları ve radyo fasıllarından etkilenerek küçük yaşlardan itibaren Türk müziğine ilgi duydu. Lise yıllarında besteci Şerif İçli ile tanışarak eserlerinden ve nota arşivinden yararlandı. Aynı lisede okuyan Selahaddin İnal ve Ferid Sıdal'la uzun süre birlikte çalıştı. 1944'te İstanbul Üniversitesi Eczacı Okulu'na girdi. Üniversite'de okuduğu yıllarda Abdülkadir Töre, Eyyübi Ali Rıza Şengel, Hadiye Ötüken, Dede Süleyman Erguner gibi üstatların bulunduğu bir derneğin çalışmalarına katıldı. 1948'de Eczacı Okulu'ndan mezun oldu.

1950'de bir yıl süreyle Ankara'da Yenişehir Eczanesi'nin mesul müdürlüğünü yaptı. Ertesi yıl İstanbul'a gelerek iki yıl süresince ailesine ait Rit Çikolata ve Rit Sabun Fabrikalarında görev aldı. 1953 yılında İstanbul Radyosu'nda solist ve korist olarak göreve başladı. Aynı yıl Dr. Nevzat Atlığ'ın teşvikiyle İstanbul Belediye Konservatuvarı Türk Müziği İcra Heyeti'ne girdi. 1972'den sonra sanatçı, şef ve âyinhan olarak tüm mesaisini Türk müziğine verdi. 1978-84 yılları arasında iki dönem TRT Yönetim Kurulu Üyeliği görevini yürüttü. 1990'da yaş haddi nedeniyle TRT'den emekli oldu. Bu tarihten sonra da uzun yıllar İstanbul Eczacı Odası Klasik Türk Müziği Korosu'nu yönetti. Seslendirdiği eserlerin bir kısmı CD'ye aktarılarak Müsikiimizde İz Bırakanlar: Rıza Rit ve Rıza Rit'ten Seçmeler adlarıyla yayınlandı. 91 yaşında vefat etmiştir.

Kaynak: 1-<http://tr.m.www.fikircografyasi.com/makale/riza-rit-turk-musikisinin-duayenleriyle-caismak-bir-bahtiyarlik>
2- https://tr.m.wikipedia.org/wiki/Atilla_Atasoy

Spor Eczacılığı

Uzm. Ecz. Somer HELVACI
ArGeVis Bilişim Genel Koordinatörü, Somer Eczanesi

1999 yılında Eczacılık Fakültesi'nden mezun olduğum dönemlerde, ülkemizde 8 adet Eczacılık Fakültesi vardı. Aradan geçen 10 yıllık zaman diliminde Eczacılık Fakültesi popülasyonunda hızlı bir artış oldu. Şu an 50'yi geçen sayıda fakülte olması lazım. Camiamız ile ilgili gelişmeleri elimden geldiğince yakından takip etmeye gayret ediyorum. Kısmen de olsa akademik yapının içerisinde de yer alabildim. Bütün bu süreçleri değerlendirdiğim zaman, Kayseri, Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nin 2003 yılından bu yana sürekli gelişen ve değer yaratan yapısının mesleğimize önemli katkılar sağladığını belirtmek isterim. Yeri gelmişken, fakülteniz için sembol bir isim olan Sn. Prof. Dr. Müberra Koşar hocamıza da özverili

katkılarından dolayı bu satırlar aracılığıyla bir meslektaş olarak teşekkürlerimi sunarım. Gazete ve dergi çıkarmak/çıkarmak, gerçekten gönül işidir. Tutku ve heyecan olmadan böylesi önemli ve zorlu bir görevin altından kalkabilmek hiçte kolay değildir. Bu anlamda Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi gençlerimizi bu değerli çabalarından dolayı kutlarım.

Geçmiş zaman, şimdiki zaman ve gelecek... Eczacılık mesleği, son 10 yıldan itibaren, önemli bir değişim ve gelişim evresinden geçmektedir. Köklü değişimlerin yaşanmasında, ekonomik zorunluluklara bağlı yaptırımların rolü olduğu kadar, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin de katkısı bir hayli fazladır.

Bilimin doğasında sürekli olarak bilgi ilavesi ve güncellemesi vardır. Bilimin kendisini tekrar etmesi sağlıklı bir olgu değildir. Bu gerçeğin ışığında, yıllardan beri süregelen pek çok uygulama, bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmaları sonucunda değişime uğrayabilmekte, hatta bazen geçerliliğini bile yitirebilmektedir.

Sektörümüzde dönem dönem yaşadığımız bir tablo olan, yıllar boyu tedavi amaçlı tercih edilen bir etken maddenin, aradan geçen süre zarfında yan etkilerinin gözlenmesi neticesinde kullanımdan çekilebilmesi bu çıkarıma çarpıcı bir örnektir. Sadece bir molekül üzerinden gidildiğinde dahi durum böyle iken çok daha komplike yapıların da köklü değişimi ve dönüşümü de son derece doğaldır.

Multidisipliner bir yapıda, birbirine bağlı pek çok bileşeni olan bir meslek uygulaması olan eczacılık mesleğinde en belirgin değişim ve dönüşüm, mesleğin temeli olan ilaca erişim konusunda olmuştur. Genel sağlık politikaları itibariyle ilaca olan arz talep süreci eczaneler ve sosyal güvenlik kurumu arasında gerçekleşmeye başlamıştır. Bu tabloda beraberinde pek çok bürokratik yükü ve uygulamayı beraberinde getirmiştir.

Yaşanan bu durum eczacının hareket alanını kısıtlamış ve eczacılarımızın mesleki öncelikleri de değişime uğramıştır. Uzun bir süre, bütün sağlık sistemi olarak "sağlıkta dönüşüm" evresine, toplu halde adapte olma zorluklarını yaşadık. İnsanoğlunun doğasında vardır. Bulunduğu ortama ve kurallara ya ayak uydurur ya da akıl ve mantık sınırları içerisinde yaratıcı ve farklı çözümler üreterek kural belirleyici olur. Bizler bilim insanlarıyızdır. Varlık sebebimiz toplum sağlığına hizmet sunmaktır. Üretken ve yaratıcı olma zorunluluğumuz vardır. Bu sebeple yukarıdaki denklemi harmanlayarak; Akıl ve mantık sınırları içerisinde, bilimsel gerçekler doğrultusunda ortama ve mevcut sisteme katkı sağlayacak kalıcı değer üretmek durumundayız. İşte bu çabaların neticesi olarak 2014 yılında Argevis bilişim çatısında keyifli ve bir o kadar zorlu yolculuğumuz başlamış oldu. Bir avuç eczacı olarak sektörel sorunlara kalıcı çözümler üretebilmek amacıyla harekete geçtik. Amacımız hem mevcut standartları geliştirmek hemde inovatif yaklaşımlar ile olmayana üretmekti. Kısmen başarılı olduğumuz girişimlerimiz oldu. Geriye dönüp baktığımızda iki ana başlık hakkında farkındalık yarattığımızımıza inanıyoruz.

İlki, aynı zamanda varlık sebebimiz de olan Bilişim Eczacılığıydı. Yurt dışında başlı başına bir uzmanlık alanı olan ve mezun eczacı için kariyer yapma imkanı sunan bir istihdam alanıydı. Farmakoinformatik olarak tanımlanan, sağlık bilişiminin bir alt dalı olarak insan sağlığına hizmet aşamasında hatasızlık ilkesini temel alan ve bu amaçla sürekli olarak bilgi ve teknoloji geliştiren bir uzmanlık dalı olarak gittikçe önem kazanmaktaydı. Diğer önem verdiğimiz konu ve bu dergide yer almamın sebebi olan uzmanlık dalımız ise Spor Eczacılığı olmuştur. Spor bilimi, sporcuların sağlıklı bir şekilde sportif yaşamlarına devam etmelerine odaklanır. Sporcunun başarı hedefine ulaşabilmesi için seviyesine uygun bir ön hazırlık sürecine ve ardından da maksimum düzeyde sportif performansa ihtiyacı vardır.

Günümüz ağır rekabet koşulları ve endüstrileşen spor dünyasının zorlayıcı yapısı, çoğu zaman sporcular açısından şartları çok daha ağır hale getirmektedir. Bütün bu gerçekler, tedirgin edici bir hedefi de beraberinde doğurmuştur. “Her koşulda ,her durumda...Ne olursa olsun kazanmak”

Çünkü, hangi branşta ve ya hangi seviyede olursa olsun, sadece kazananların anıldığı ve mutlak başarılı olarak kabul edildiği, kısacası başarı merkezli bir bakışa sahip olduk. Sporda kaybetmenin, yenilmenin, başarısız olmanın da var olduğu gerçeği artık tarihe karışmış durumda.

Sporun ruhundan yoksun bu tabloda başrol oyuncusu ise DOPİNG olarak öne çıkmaktadır. Doping, uluslararası boyutta bir sorundur. Sadece sporcu itibarını ve kariyerini değil temsil ettiği koca bir ulusunda itibarını yerle bir edebilecek bir başlıktır. Yasaklı ve ya istenmeyen ürün/ilaç/yöntem kullanımı sonucu performans ve ya güç arttırmak Doping uygulamak anlamındadır. Mademki ortada, daha iyi, daha güçlü ve daha hızlı olmaya yönelik bir etkin madde kullanımı gerçeği varsa, biz eczacıların bu alana eğilmesinden ve söz sahibi olmasından daha doğal bir girişim olamaz. İşte bu gerçekler ve izlenimler neticesinde Spor Eczacılığı başlığını ilk defa ArGeVis Bilişim olarak dile getirdik. Kısa sürede çok yoğun ilgi ve destek gördü. Peki bu durumda Spor Eczacılığı tam olarak ne olmalıydı? “Spor Eczacılığı, sporun insan sağlığı üzerine etkilerini inceleyen ve bu konuda sporcu için kullanılan ürün ve olası bir durumda kullanılacak ilaçların etkileşmelerini zararlı sonuçlarını azaltan faydalı olacak farmasötik ürünleri ve bunların üretiminin nasıl olması gerektiğini araştıran bilim dalı olarak tanımlanabilir.”- Dr. Ecz. Seda Kansuk Noyan.

Spor Eczacılığının iki temel misyonu vardır.

1- Koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri kapsamında sporun insan sağlığı üzerine etkilerini incelemek ve bu konuda eczacının eğitici rolünü hayata geçirmek.

2- Mesleğimizin en temel vazifelerinden olan ilaç etkileşimleri ve etkin madde üretimi konularında çalışmalar yapmak ve bu konularda sporculara ve topluma danışmanlık hizmeti vermek. Görüldüğü üzere bu iki temel başlık bile pek çok alt konuyu içermektedir. Kapsamı çok geniş olan Spor Eczacılığı, lisans ve yüksek lisans dönemlerinde ayrı ayrı değerlendirilebilecek niteliktedir. Sporcu sağlığı bir bütün olarak ele alındığında fizyolojik yapı, psikolojik süreç ve sportif performans anlamında denge halinden söz etmemiz gerekir.

Spor hekimliği, fizyoterapi uzmanlığı, kondisyoner gözetimi, beslenme uzmanlığı, antrenör desteği ve bizlerin kontrolünde sunulacak spor eczacılığı danışmanlığı bütünsel yaklaşım açısından doğru planlanmalıdır. Spor Hekimliği gelişim süreci yakından incelendiğinde benzer yöntemlerin ve içeriğin bizler içinde düzenlenebileceğini belirtmek başlangıç adına doğru bir adım olabilir. Son dönemlerde çeşitli üniversitelerin bünyesinde kurgulanan Sporcu Sağlığı merkezleri de bu anlamda doğru modeller olarak öne çıkmaktadır. (Bezmi Alem Üniversitesi Sporcu Sağlığı Merkezi, Üsküdar Üniversitesi Ulusal, Genom Projesi...) Bu tarz yeni nesil oluşumların Eczacılık uygulamaları ile koordineli bir şekilde ilerlemelerini de özellikle öneririz. Sporcu Sağlığına Eczacı katkısı sporcu bir bireyin ihtiyaç duyduğu besin destek ürünlerinin, ergojenik olarak tabir edilen kabul edilebilir doğal ya da sentetik ürün takviyelerinin, uygun doz anabolik ajanların bir eczacı danışmanlığında kullanılması önerilmektedir. Bu hassas başlıklarda da biz eczacılar olarak doyurucu danışmanlık hizmeti sunabilmemiz için akademik seviyede eğitime ihtiyacımız olacaktır. Bu amaçla, Spor Eczacılığı konusunun, fakülte dönemi eğitiminde, müfredat programı içerisinde, daha kapsamlı şekilde yer alması faydalı bir adım olacaktır. Bu alanda yetişmiş eczacılarımızın, çok geniş bir yelpazede faaliyet gösterme imkanı da olacaktır.

Spor Eczacılığı uzmanlık programı ile hedeflenen;
Spor ve egzersizde ilaç kullanımı hakkında uzman bilgi ve bilince sahip profesyoneller yetiştirmek, Standardize edilmiş düzeyde uzmanlık akreditasyonu oluşturmak,
Spor ve egzersizle ilgilenenlerin, yasaklı maddeler ve anti-doping yönetmelikleri de dahil olmak üzere sporda ilaç kullanımı hakkında yeterli bilgiye sahip sağlık

profesyonellerine ulaşabilmelerini garanti altına almak,
Sporcuların farkında olmadan yasaklı madde kullanmalarını önlemeye yardımcı olmak,
Dopinge karşı farkındalık ve eğitim sağlamak,
Sporda doping ve anabolik steroid kullanımına karşı liderler yetiştirmek,
Büyük spor organizasyonlarının sağlık hizmetlerine katkıda ve tavsiyede bulunacak değerli danışmanlar yetiştirmek, Sporla ilgili kuruluşlarda eczacı istihdamı sağlamak,
Sporcu beslenmesi ve sporcu gıda takviyeleri konusunda tehlikeli bilgi kirliliğine karşı halkı bilgilendirmek,

Meslektaşlarımızın sağlıklı beslenme alışkanlıkları ve spora teşviğini sağlamak ve sağlıklarına katkıda bulunmak, Spor dallarına özel olarak sporcu performans ve konforunu artırmaya yönelik sağlık tavsiyelerinde bulunmak.

Spor Eczacılığı uzmanı bir eczacının başlıca faaliyet alanlarını sıralamak gerekirse,

- Doping kontrol merkezlerinde görev almak (Hacettepe Üniversitesi Türkiye Doping Kontrol Merkezi)
  - Spor Kulüplerinde danışman sağlık profesyoneli olarak görev almak
- Sporcu Sağlığı danışma merkezi eczaneleri kurgulamak,
- Küçük yaştan itibaren bilinçli ve bilgili sporcuların yetişmesi için sporcu aileleri ve antrenörleri ile işbirliği içerisinde olmak,
  - Uluslararası Spor organizasyonlarında (Olimpiyatlar başta olmak üzere) sahadaki sağlık ekibinin önemli bir parçası olmak,
  - İlaç-ilaç , ilaç-besin etkileşimlerinde en yetkili kişi olarak , sporcuların hatalı ilaç, ürün ve ya yöntem tercihlerinden uzak durmalarına yardımcı olabilmek (Sporcu koçluğu)

Spor Eczacılığı genel tanımı, faaliyet alanları ve bu hedeflere ulaşabilmek için gerekli olan adımları kısaca toparlayarak sizlerin ilgisine sunmak istedim. Spor Eczacılığı'na her geçen gün artan bir ilginin olması, mesleğimizin geleceği adına umut verici olmaktadır. Henüz resmiyette, bir uzmanlık dalı olarak kabul görmese de eczacılık fakültesi öğrenci gençlerimizin kariyer planlamalarında Spor Eczacılığı'na yer vermeyi düşünmeleri bizleri ayrı bir sorumluluk yüklüyor. Bu heyecan ile elimizden geldiğince farkındalık yaratmaya ve konuya ilgi uyandırmaya gayret diyoruz. Toplumun her kesiminden bireyi ,sporun her seviyesinden sporcuyla doğrudan ilgilendiren, yaşamın içerisinde bir konu başlığı olarak gelişime açık ve mutlaka uzman desteğine ihtiyaç duyulan bir alandır. Toplumda en kolay ulaşılabilen sağlık profesyonelleri olarak güven esasına dayalı yapımızın bizlere sağlamış olduğu gücü ve avantajı iyi kullanmalıyız. Yakın gelecekte fazlasıyla önem kazanacak bu konuya kayıtsız kaldığımız takdirde, pek çok örnekte de yaşadığımız gibi bu alanda elimizden kayıp gider ve konunun uzmanı olmayan kişiler tarafından farklı boyutlara sürüklenebilir. Konuya ilgili ve duyarlı meslektaşlarımız ve öğrencilerimiz ile bu konuyu çok daha ileri seviyelere taşıyabileceğimize inanıyorum, çünkü en yoğun destek meslek tabanımızdan gelmektedir. Tabanın desteğinin alamayan projelerin ve fikirlerin uzun soluklu olamayacağı bir gerçektir.

Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi öğrencilerini yani genç meslektaşlarımı şimdiden tebrik eder , eğitim hayatlarında ve gelecekteki meslek hayatlarında başarılar dilerim.

Eczacılık Anıları

Kübra KAYNAR
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Öncelikle küçüklüğümden beri hep bir bilim insanı olmak istemiştim. O yüzden laboratuvarında deney yapmak benim için bir mutluluktur. Bu sebepten dolayı laboratuvar anıları üzerine bir konu seçmek istedim. Labda bir şeyler yapabilmek hissi beni mutlu ediyordu.

Analitik laboratuvarı ile ilk olarak lab ortamına girmiştik. Laboratuvarında, beyaz karıncalar gibi, şişeden şişeye, telaşla, merakla koşuştururduk. Erlen ve beher farkını ilk öğrendiğimiz ama şu gün bile hala o ikisini birbirine karıştırmamız. Heyecanın aderenalinin hepsinin bir arada olduğu bir laboratuvarı. Bilinmeyen numuneler en büyük korkulu lablarımızı. Lab'ta herkeste bir koşuşturmaca, santrifüjü kapatıyoruz arkadaşlar getirmeyen kalmasın bağirtıları ve kapatıldıktan sonra yetişen ben. Bir yere kadar yanımızdaki arkadaşlarımızla ilerleyip bir yerden sonra herkesi elindeki numuneyle benzettiği aynı numunedir düşüncesiyle başka bir arkadaşla birlikte devam etmesi ve sınıfın birbirine karışması tabii ki arkasından yükselen sesler, koşuşturmacalar. Kırılan numuneler, o kadar uğraşıp yapıp yapıp bir damla fazla eklemeye boşa giden deneyler. Herkes deneyi bitirmeye çalışırken yeniden başlamak zorunda kalmak.

Titrasyon yaparken dön dayanamıyorum artık şarkısı ile dönmeyen renkler. Daha doğrusu sarı, pembe ve yeşilin hiç birbirine bu kadar yakın renkler olduklarını düşünmemiştik ama bu renk ayrımı gerçekten bizi çok yıpratmıştı o dönemlerde. Hatta döndüğünde sevinme aşamasında hacim çizgisini kaçırarak arkadaşlarımız olmuştu.

Botanik ve kognozit lablarımızdaki mikroskopla imtihanımız anlatılmaz yaşanırdı gerçekten. Bitkilerin değişik kısımlarını bambaşka şeylere benzetip hocalardan paraf almak için döktüğümüz terler. Tek bulabildiğimiz ve emin olduğumuz örtü tüyleri olurdu. Kognozit lablarımızda bekleme süresinde hocalarımızın bizi sözlü yapması ve bir çoğumuzun cevabını bilmediği sorularla köşeye sıkışmamız.

Tekno lablarına gelince stres girişteki malzeme kontrolüyle başlıyordu desem yalan söylemiş olmam herhalde. Defter yazmadan gelince bankoların ön kısmında durmak yerine arka taraflara geçip hocalar defterleri kontrol edip kendilerine sıra gelene kadar yazma işini bitiren katakulliyile de olsa iş beceren arkadaşlarımız olurdu.

Emülsiyon yapımında çıt çıt sesi duyana kadar karıştırmaya çalıştığımız ama bir türlü duyulmayan o ses. Yapışkan hale gelip 2. 3. Kez tekrarlayışta yapabildiğimiz deneydi.

Biyokimya labında idrarla ve biyoteknoloji labında o kokuyu hiç algılamak istemediğimiz besiyeri kokusu bir diğer imtihanlarımızıdandı. Son sınıfa geldiğimde araştırma lablarımızda deney yaparken bile koridorlardaki o besiyeri kokusu hala devam etmekte. Besiyeri hazırlamak zorunda olan arkadaşlarımızın Allah yardımcısı olsun o kokuyu çekmek zor..

Ama tabii ki bu lab koşuşturmacalarını son yıla geldiğinizde özlüyorsunuz. Hepsinin meyvesini son sınıfta topluyorsunuz. Son yıla geldiğinizde gösterdiğiniz gayret ve çabanın size kattıkları hayatınız boyunca size güç oluyor. Demem o ki sevgili meslektaşlarım siz şu an kaçınıcı sınıf olursanız olun gayretiniz sizi dik tutacak yegane şeydir. Umudunuzu kaybetmeden bitiş çizgisine yılmadan koşmaya devam edin. Çünkü sizi orada çok güzel bir gelecek bekliyor olacak... Sevgilerle...

Sokak Hayvanlarına Yardımda Eczacıların Rollerini

Ayşe AYGÜN
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Günümüzde, eczacılarımız en yakın sağlık danışmanlarımızdır. Zaman zaman hastanelere bile gitmeye gerek kalmadan eczacıların tavsiyeleriyle ufak, acil olmayan rahatsızlıklarımızı atlatabiliyoruz. Peki aynı durum hayvan dostlarımız için de geçerli değil mi? Evet hiçbir sokak hayvanı hasta olduğu için eczaneye gitmeyecektir. Ama onlara yardım etmek isteyen insanlar da eğer yakınlarda veteriner kliniği veya veteriner hekim yoksa bu yardımı nasıl yapacaklarını bilemezler. Eczane bulmak her zaman veteriner bulmaktan daha kolay olacaktır. Peki, eczanelerimizde acil durumlar için gerekli veteriner ilaçlar var mı? Ya da insanlarda kullanılan ilaçlar acil durumlarda hayvanlarda da etkili olabiliyor mu? Tüm bu sorular aslında eczanelerdeki büyük bir eksikliği ortaya koymaktadır. Eczanelerimize yardıma muhtaç bir hayvan ile gelen insanlara veya bizim farketmediğimiz sahipsiz yaralı veya hasta sokak hayvanlarına ne kadar yardımcı olabiliyoruz? Büyük ihtimalle yardımcı olabilmemiz için gerekli bilgilere sahip değiliz. Oysa küçük de olsa yapabileceğimiz bir müdahale ile yaralı veya hasta hayvanların hayatlarını kurtarabiliriz. Bu sebeple bir eczacının mutlaka veteriner ilaçların kolayca uygulayabileceği kısmını ve eczanede bulunan ilaçların hayvan hastalıklarında kullanılabilenlerinin neler olduğu ve nasıl kullanıldığını genel de olsa bilmesi gereklidir. Bu benim işim değil veterinerlerin işi diye de düşünmemeliyiz. Hayvan dostlarımıza yardımcı olmak her şeyden önce vicdani bir sorumluluğumuzdur. Veteriner ilaç satmaya yetkimiz varsa bu sorumluluk biz eczacılara kesinlikle yüklenmiş demektir.

Gerekli durumlarda tedaviyle ilgili tavsiye verebilecek kadar bilgiye sahip olmak zorundayız. Acil bir durumda tavsiyede bulunabilecek kadar bilgi bile bir can kurtarmamız için yeterli olabilecektir. Eczanelerimizde bulunan ve insanlar için kullanılan ilaçlar da bazı durumlarda hayvanlarda etkili ve kullanılabilir. Kısaca yapabileceğimiz ufak ama önemli yardımlardan bahsetmek istiyorum; Öncelikle yaz ayları da yaklaşırken verebileceğim en önemli tavsiye, kapılarınızın eğer apartmanda yaşıyorsanız da apartmanınızın önüne bir kap su koymanızdır. Basit gibi görünse de susuzluk, yaz aylarında hayvanların hayatlarını kaybetmesinin en önemli nedenidir. Şehirlerde tüm su kaynaklarına el koyan insanoğlu hayvanların susuz kalmasının esas nedenidir. Lütfen en azından bu durumu biraz da olsa telafi edebilmek adına bu uygulamayı yaygınlaştırmaya çalışalım. Eczanelerimizin de önüne bir kap su koymak insanın kimseyi rahatsız etmeyecektir. Kış aylarına girildiği sıralarda yapılabilecek bir başka uygulama da kedi evleridir. Çok basit bir şekilde karton kutunun üzerini çöp poşetiyle sararak ve kedinin geçebileceği küçük bir kapı yaparak kedi evlerimizi tamamlayabiliriz. Ben yapamam çok gereksiz diye düşünüyorsanız bile yapabileceğiniz ve yaparken hiç yorulmayacağınız en önemli yardım başkaları tarafından yapılmış kedi evlerini kaldırmamanız olacaktır. Genellikle soğuk havalarda kedilerde burun ve ağızda akıntı olduğunu görebiliyoruz. Bu durumda da eğer veteriner götüremeyeceğimiz, insanlardan korkan bir sokak hayvanıysa, uzaktan müdahale etmemiz gerekecektir. Eczanelerde azitromisin içeren, pediatrik, oral süspansiyon halinde ilaçlar bulunuyor. Bu toz şeklindeki antibiyotiklerimizden 1 çay kaşığı kadar alıp bir kap süte koyarak karıştırıyoruz. Hasta kedi de yakalamaya, kovalamaya gerek kalmadan kendiliğinden süttten içerek tedavi olabiliyor. Yaklaşık bir haftada kedimiz iyileşiyor. Nezle, akıntı ve göz iltihabı vb. durumlarda kediyi tedavi edebilmiş oluyoruz.

Gözleri iltihaptan kapanmış ve insanlara alışık bir kediyi ise eczanemizde kolayca hazırlayabileceğimiz %3'lük borik asit çözeltisi ile tedavi edebiliriz. Temiz gazlı bez ya da pamuğun üzerine birkaç damla borik asit solüsyonundan damlatın.

Gözlerini yavaşça içten dışa doğru temizleyin. Gözler kuruyup yapıştıysa öncelikle suyla gözü temizleyin. 1 haftada günde iki kere bu uygulamayı yaptığımızda kedinin gözü iltihaptan kurtulacaktır.

Sokaklarda sahihsiz olarak dolaşan sokak köpeklerinden sıkça aşına olunan uyuz rahatsızlığı köpek hastalıkları içerisinde çok yaygın olarak görülebilen bir deri hastalığıdır. Köpeklerde yaygın olan uyuz etkenlerinin çoğu insan derisi üzerinde kolayca yerleşemez ve dolayısıyla insana karşı köpeklerden kaynaklı bir bulaşmaya çok kolay rastlanmamaktadır. Ancak yine de özellikle açık yarası bulunan insanların uyuz hastalığına yakalanmış köpeklerle yakın temastan kaçınması bulaşma riskine karşı dikkat edilmesi gereken bir durumdur.

İmkanınız varsa mutlaka onları bir veteriner hekime götürmeniz hayatlarının kurtulmasını sağlayabilir. Hasta hayvanda şu belirtiler bulunur: Kızarıklık, kaşıntı (Demodex türüne bağlı uyuz vakalarında kaşıntı az olabilir veya hiç görülmeyebilir), tüy dökülmesi, deride yaralar, kabuklanma ve kepeklenme, deride kötü koku, deri renginde matlaşma. Tüy dökülmesi görülen bölgeden deri kazıntısı yöntemiyle alınabilecek örneklerin mikroskopta incelenmesiyle görülebilecek uyuz etkenlerinin varlığı ile kesin teşhis konulabileceğinden mutlaka veteriner hekime götürülmesi gerekir.

İlginç gelecek belki ama eczanede stajda olduğum bir günde kuşunun hasta olduğunu söyleyen bir bayan gelmişti. Kuşun soğukta kaldığını ve üşüttüğünü veterinerde de götüremeyeceğini söyledi. Bu durumda bebek aspirininin çeyreğini tam dolu kuş suyuna atarak eritilip verilebileceğini, ayrıca kuşlar için satılan vitaminlerden de suyuna(tam dolu suluk) 5-6 damla damlatabileceğini söyleyebiliriz. İltihaplı yarası(açık yara olmamalı) olan hayvanların da (kuş veya başka bir hayvan olabilir) yarasının üzerine antibiyotikli merhemler uygulanabilir. Bu tedaviler genellikle 1 hafta uygulandığında sonuç verir. Hayvan yaralı ve bizim müdahale edemeyeceğimiz bir durumda olduğunda bile onlara yardım edebiliriz. Yaralı ve muhtaç sokak hayvanlarını gördüğümüzde (Kayseri için) 444-2-899'u arayıp, 2'yi tuşladığımızda ve hayvanın bulunduğu yeri bildirdiğimizde yardım için sorumlular hayvanın bulunduğu yere gelecektir.

Ve... Tebrikler! Masum bir canlının hayatını kurtardınız...

Kaynaklar: 1. <http://www.vetadres.com/kopeklerde-uyuz-hastaligi/> (erişim tarihi: 02.04.2017)

Geleneksel Okçuluk

Hediye Nur KÖSE
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Atlı bozkır kültürüne vakıf Türkler tarih öncesi çağlardan beri okçulukla uğraşmış ve bu alanda şüphesiz en başarılı milletlerden olmuştur. Bu başarılarında elbette kullandıkları yayın payı oldukça büyük. Avrupa, Kuzey Afrika

, Arap kavimleri kısa sürede kuruyan, tek bir ağaçtan oluşan basit yaylar kullanırken Asya kavimleri iskeleti ağaçtan, kollarının iç ve dış yüzleri boynuz, sinir gibi organik maddelerden oluşan kompozit yay kullanıyorlardı. Kompozit yaylar hem yıllarca kullanılabilir hem de kısılması dolayısıyla daha uzak mesafelere atış yapabiliyor. Aynı zamanda kompozit yaylar atın üzerinde kullanılmaya daha müsait olduğundan Türk ordularının at üzerinde ok atmadaki maharetlerine katkı sağlıyordu. Bu konu üzerine El-Cahiz (766-869), Arapların 100-150 yıldan beri tanıdıkları Türkleri şöyle anlatıyor: "Türk, vahşi hayvana, kuşa, havadaki hedefe, insana, çömeltilmiş veya yere konmuş hayvandan hedeflere, avının üstüne pike yapan kuşlara ok atar. O, hayvanını hızlı sürdüğü halde, öne, arkaya, sağa, sola, yukarıya ve aşağıya ok atar. Harici

yayına bir ok koymadan, Türk on tane ok atar. Dağdan inerken veya bir vadinin içine girerken atını haricinin düz yerde sürdüğünden daha hızlı sürer. Düşmanla karşılaşınca başlangıçta geri çekilirler. Bununla beraber çok defa geri dönerler. Fakat bu, askeri tehlikeye maruz bıraktıktan, düşmanı hücumu tama ettirdikten sonra vuku bulur. Türk geri döndüğü takdirde öldürücü bir zehir, insanın işini bitiren bir ölümdür. Çünkü arkasındaki insana önündeki insan gibi okunu isabet ettirir."

Türklerin okçuluk ve atlı okçuluktaki ünleri Arap toplumları gibi diğer toplumlarca da duyulmuş, kabul görmüştür. Türkler için kültürün önemli bir parçası olan ok ve yay hâkimiyet sembolü olarak da kullanılmıştır. Hatta çetirlerinde ve sikkelerinde bu sembolü kullanmaları bize okçuluğa verdikleri önemi bir kere daha gösteriyor. Göktürklerde ok, "tabîlik" ve esareti, yay ise "metbu'luk" ve üstünlüğü gösterirdi. Kağanın idaresindeki boylara ok göndermesi, kuvvetlerini toplayıp kendisine yardıma gelmeleri anlamını taşıyordu. Bu töre ve semboller, daha sonra Selçuklular ve Osmanlılarda da kullanılmaya devam etmiş bu kültür Anadolu'ya da yayılmıştır. Türklerin İslamiyete geçmesiyle okçuluğa dini bir nitelik de yüklenmiştir. Hz. Muhammed'in ok atmanın fazileti ve dini yönüyle alakalı hadislerinin olduğu biliniyor. Yalnız bu konuyu içine alan Hadis-i Erbain kitaplarına da rastlanır. Barutlu silahların keşfinden sonra okçu birliklerin ordudaki sayısı azalmıştır ama Osmanlı bu kültürü yaşatmış ve okçuluğu bir spor dalı olarak yapan ilk devlet olmuştur. Bu amaçla Okçular tekkesi ve Ok meydanı gibi kurum ve sahalar oluşturarak bu kültürü devam ettirmişlerdir. Bugün geleneksel okçuluk konusunda bilgi alabileceğimiz kaynaklar furusiyye risaleleridir. Bu konuda meraklılarına tespit edilen en önemli Türkçe telif eser, Bahtiyarzade Hacı Hasan Çelebi'nin, Bahtiyarzade Risalesi diye tanınan kitabını araştırmalarını tavsiye ederim. Zira atalarımızın usta olduğu, ününü dünyaya duyurduğu, kültürümüzde bu denli yeri olan okçuluğun unutulması söz konusu. Bu kültürü korumak, gelecek nesillere aktarmak da bizim elimizde.

Kaynak: Ünsal Yücel, Türk Okçuluğu ,
Atatürk Kültür Merkezi
Yayımları, 1999

Kullandığımız Kozmetik Ürünleri Ne Kadar Tanıyoruz?

Enise Nur SELVİ
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

İnsanlık tarihinin her döneminde güzellik kavramı farklılık gösterse de saç, göz, cilt ve tırnak bakımı ve süslenme olgusu önemini hiçbir zaman kaybetmemiştir. Sağlıklı, bakımlı, pürüzsüz bir cilde sahip olma dürtüsü insanın kendine olan güvenini artıran, beden ve ruh sağlığını olumlu yönde etkileyen önemli bir faktördür. Tarihin ilk çağlarından günümüze kadar insanlar çeşitli yollarla güzelleşmek ve daha çekici hale gelmek için birçok yola başvurmuşlardır. Bunun dışında eski zaman insanları doğada buldukları killerle maskeler yapmış, kestanelerden boya özü elde edip saçlarını boyamışlar ve benzeri birçok doğa unsuru malzemeleri güzelleşmek amacıyla kullanmışlardır. Özellikle de bayanlar için önemli bir yere sahip olan güzellik kavramı günümüzde artık erkekler için de önemli bir yere sahip hale gelmiştir. Bu sebeple günümüzde birçok sayıda ve birçok çeşitte kozmetik ürün piyasaya sürülmektedir. Peki, bizler

hayatımızın vazgeçilmezi haline gelmiş olan kozmetik ürünlerimizi ne kadar tanıyoruz? Bir kozmetik ürün alacağımız zaman karşımıza o kadar çok ürün çıkıyor ki, insanın kafası karışıyor! İnsanın aklına bir sürü soru üşüşüyor. “ Hangi marka daha kaliteli, hangisi daha güvenilir, bende de işe yarar mı, hangisi daha güzel gösterir? “ vesaire gibi birçok soruyla cebelleşiriz. En sonunda iyi veya kötü bir tanesini alır ve çıkarız. Aslında o ürünü seçmemizdeki en büyük sebep bize umut vaat etmesidir. Peki, bize umut vaat eden bu ürünü doğru bir şekilde ve yeteri kadar sorguluyor muyuz? Elbette seçerken kendimizi güzel hissettiğimiz ürünü seçmeli ve kullanmalıyız. Ama bunun yanında sağlığımızı göz ardı etmemeliyiz. “Kozmetik ürünler sağlıklı bir şekilde nasıl kullanılır, son tüketim tarihleri ne zamandır, hangi koşullarda saklanması gerekir, farklı kişilerle paylaşılmalı mıdır, açıldıktan sonra ne kadar sürede tüketilmelidir, mikrobiyal kontaminasyonu tetikleyen faktörler nelerdir, ürünlerin içine eklenen koruyucu maddelerden hangilerini bulunduranı tercih etmeliyiz?” vesaire gibi daha birçok sorunun kaçınılmaz bir ürünü alırken soruyoruz ya da kaçınılmaz bir fikrimiz oluyor? Bu yazıdaki amacım da işte tam bu noktada ortaya çıkıyor. “Farkındalık oluşturmak”. Özellikle halkın en yakın sağlık danışmanı olan bir eczacı olarak önce kendimizden başlayarak daha sonra çevremizde bu farkındalığı artırmak gerekiyor. İlk iş olarak; evlerimizde ne zaman aldığımızı bilmediğimiz ve uzun süreden beri bir köşede bitmesini beklediğimiz kozmetik ürünleri bir kontrol edelim. Belki birçoğunun son kullanım tarihi bitmiştir bile emin olabilirsiniz. Şimdi çoğu

bayanın kafasında şu soru oluştu “ 2 yıl önce aldığım ruj/far hala bitmedi acaba tarihi geçti mi veya o kadar para verdim nasıl atacağım?” şeklinde ama inanın sağlığınız daha önemli. İkinci olarak kozmetik üründe son kullanım tarihi nerde bulunur konusu. Bazı kozmetik ürünlerde son kullanım tarihi yazarken bazılarında açıldıktan sonra ne kadar sürede tüketilmesi gerektiği belirtilir. Ürünlerin ambalajlarında “BatchCode” olarak isimlendirilen bir sayı ve harf kombinasyonu bulunur. Bu kod ile ürünün üretim tarihini, sahte olup olmadığını anlayabiliriz. Ürün ambalajlarında “açıldıktan sonra” kullanım süresi belirtilir ancak üretim tarihleri çoğu zaman batchcode da bulunur. Satın aldığınız ürünlerin “batchcode” unu birçok internet sitesinden sorgulayabiliriz. Ne kadar sürede tüketmemiz gerektiği de genellikle ürünün ambalajı üzerinde bulunan açık kapak işareti ile birlikte yazan ‘M’ harfi ile yazılmış kısımdır. Ay bazında simgelenmiş bu ibare, ürünü açtıktan sonra kaç ay içinde kullanacağımızı belirtir. (12M, 24M,...) Üçüncü olarak kozmetik ürünü doğru bir şekilde nasıl kullanır ve muhafaza ederiz. Bu konu farklı formlarda bulunan her kozmetik ürün için farklılık gösterir. Ama ben genel olan kısımlara değinerek geçeceğim. Artık ayrıntılı şekilde araştırmak size kalıyor. Genel olarak kozmetik ürünlerimizi oda sıcaklığı seviyesinde muhafaza ediyoruz. Zaten çoğu ürün ona göre üretiliyor. İstisnai olan ürünlerin üzerinde de uyarılar yer alıyordur. Ama genelde kaçırığımız nokta; NEM. Bazı kozmetik ürünleri banyoda saklamayı tercih ederiz. Peki, bu ürünlere bulaşmış mikroorganizmalar nemli bir ortamda sizce de rahatlıkla üremez mi? Kozmetik ürünler kullanım sırasında genellikle kontaminasyona maruz kalırlar. Başta kremler olmak üzere, göz farı, şampuanlar, rimeller, diş macunları, ağız suları, yüz pudraları, yüz losyonları gibi ürünler banyoda saklandığında sıcaklık ve nemden etkilendiklerinden dolayı mikroorganizma üremesi görülebilmektedir. Peki, kozmetik ürünler nasıl kontamine olur?

Elimizden mikroorganizmalar geçebilir, şampuan ve duşta kullanılan benzeri ürünlere ise kullanımı sırasında açık kapaktan sıçrama yolu ile mikroorganizma girişi olabilmektedir. Güneş kremleri genelde tüm aile üyeleri tarafından kullanılan bir ürün çeşitidir. Gün boyunca birkaç kez kullanıldığı da düşünülürse her açışta farklı kişilerden bulaşma söz konusu olacaktır.

Bu ürünlere bulaşmış olan mikroorganizmalar birkaç saat için optimum sıcaklıkta kaldığında çok miktarda gelişerek tehlike oluşturabilir. Kozmetik ürünü doğru muhafaza etmek istiyorsak dikkat edeceğimiz konulardan en önemlisi; mikrobiyal kontaminasyonudur. Kozmetik üründe kontaminasyonu en aza indirmek için basit birkaç önlem alabiliriz. Bu önlemlerden birisi kozmetik ürünü çıplak elle uygulayacaksa ellerimizin temiz olduğundan emin olmalıyız. Bir diğeri ise ürün kişiye özel olmalı. Genelde bu kısım bayanlar tarafından fazlasıyla ihmal edilebiliyor. Bir arkadaşımız yeni bir ürün aldığı zaman “Aaaa bakıyım nasılmış?” diyoruz ve belki daha dün alınmış ürüne hoooooppppp bir sürü mikrobu bulaştırıyoruz. Ben ben-

cil olalım, kimseyle paylaşmayalım demiyorum. Elbette paylaşalım. Mesela bir ruj veya erkeklere de örnek olabilecek bir şey dersek krem olsun; biz elimizi daldırmayalım sahibi kimse o temiz eliyle alıp bize sürebilir. Böylece kozmetik ürünün aşırı kontamine olmasını engellemiş oluruz. Nemli ortamda bekleyen üründe istenmeyen değişiklikler meydana gelir ve bu değişiklikler ürünün bozulmasına ve sonuçta kullanıcının zarar görmesine yol açabilir. Bozulmuş kozmetik ürünle bütünlüğü bozulmuş deri enfekte olabilir ve mikroorganizmalar tarafından üretilen endotoksin ve metabolitler ciltte aşınma, saç dökülmesi, iritasyon (kızarıklık, döküntü, kaşıntı, akne, vb.) veya alerjiye neden olabilir. Kozmetik ürünler steril olma zorunluluğu olmayan ürünler olduğundan ve bileşimleri gereği yüksek kontaminasyon riski taşıyan ürünlerdir. Kozmetik ürünlerde yapılan bir çalışmada çeşitli ambalajlara sahip 127 adet örnekte en az kontaminasyon spreylerde, en fazla kontaminasyon ise kavanoz ve tüp ambalajlı ürünlerde görülmüş. Kullanılmamış ve kullanılmış ambalaj grupları içinde en yüksek olan grup kavanozlar olmuştur (%28,57 ve %77,78). Toplam 127 adet örnekten 43 kullanılmamış kozmetik ürün örneğinin %18,60'ında bakterilerle %2,33'ünde mayalarla kontaminasyon saptanmıştır. 84 adet kullanılmış örnekte %47,62'sinde bakterilerle, %5,95'inde ise mayalarla kontaminasyon saptanmıştır. Bu yüzden aldığımız ürünün ambalajının açılmamış ve zarar görmemiş olduğundan ve kullanırken doğru şekilde kullandığımızdan emin olmalıyız. Dördüncüsü; belli bir süre sonra renginde, kokusunda, yapısında farklılık gördüğümüz ürünlerin bozulup bozulmadığını kontrol etmeliyiz. Başka dikkat etmemiz gereken konulardan biri de; sahte kozmetik ürünler. Uygun fiyat veya indirim de diyerek piyasa değerinin çok çok altına satılan birçok sahte ürün mevcut piyasada. İnternette alırken, kozmetik ürün satan yerlerden alırken dikkatli olmalıyız. Sahte ürünü nasıl anlayabiliriz peki? Fiyatı, ambalaj kalitesi, renginin canlılığı, ürünü alınca fatura veriyorlar mı ve barkod numarası sahte olup olmadığını anlamamızda yardımcı olur bizlere. Barkodundan sorgulamak için SGK' nun önerdiği siteden doğrulayabiliriz. “Kozmetik ürünler deri, saç, diş vb. yerlerimizdeki sağlık sorunları düzeltmek için kullanılabilir mi?” sorusuna gelecek olursak. Türkiye ilaç ve tıbbi cihaz kurumu kozmetik ürün kullananlar ve satışını yapanlar için bilgilendirme kılavuzunda “Kozmetik ürün ambalajında herhangi bir hastalığı tedavi etmek ve/veya önlemek, teşhis etmek veya bir fizyolojik fonksiyonu düzeltmek, düzenlemek ve/veya değiştirmeye ilişkin ibareler ve/veya görseller yer alamaz.” uyarısı vardır. Yani hiçbir kozmetik ürünün, kozmetik dışı işlevlere sahip olduğu örneğin; yeni saçlar çıkardığı, istenmeyen kılları birkaç seansta tamamen yok ettiği, yağları yakıp kasa dönüştürdüğü gibi iddiaları doğru değildir. Türkiye ilaç ve tıbbi cihaz kurumu kozmetik ürünler tüketici bilgilendirme kılavuzunda yazana göre hiçbir kozmetik ürün bu iddialarda bulunamaz. Çünkü kozmetik ürünler sağlığımızı düzeltmek için değil, tek veya temel amacı bu kısımları temizlemek, koku vermek, görünümünü değiştirmek, bunları korumak, iyi bir durumda tutmak veya vücut kokularını düzeltmektir. Bu noktada devreye dermokozmetik ürünler giriyor. Dermokozmetik ürünler ve kozmetik ürünler arasındaki farklar nelerdir?

Türkiye ilaç ve tıbbi cihaz kurumu kozmetikürünlertüketici bilgilendirme kılavuzunda yazana göre hiçbir kozmetik ürün bu iddialarda bulunamaz. Çünkü kozmetik ürünler sağlığımızı düzeltmek için değil, tek veya temel amacı bu kısımları temizlemek, koku vermek, görünümünü değiştirmek, bunları korumak, iyi bir durumda tutmak veya vücut kokularını düzeltmektir. Bu noktada devreye dermokozmetik ürünler giriyor. Dermokozmetik ürünlerin kozmetik ürünlerden farkları nelerdir: Dermokozmetik ürünler, ilaç sanayindeki benzer ve güvenilir tesislerde üretiliyor olması. Dermokozmetik ürünlerin ilaç hassasiyetinde bütün kontrolleri ve allerjik testleri yapılarak üretiliyor olması. Dermokozmetik ürünleri üreten firmaların ciddi ar-ge(araştırma ve geliştirme) çalışmaları yapıyor olması. Dermokozmetik ürünlerin dermatolojik testlerden geçirilerek, özel maddelerle üretiliyor olması. Dermokozmetik ürünler kozmetik ürünlerin içeriğinde bulunan parfüm (doğal aromalar hariç), renk maddesi gibi insanları cezbeden ama bir o kadar da cildimize düşman maddeleri, metil/propilparaben (gmp ve fda kurallarına göre 10 binde 1 den fazla bulunması), sls (sodyum lauril sülfat), aha (alfa hidroksi asit), benzoik asit, renklendiriciler, propilen glikol, parafin, silikon, petrol ürünleri, formaldehit, kurşun, cıva, tolüen... gibi zararlı maddeleri bulundurmaması. Dermokozmetik ürünler cilt kusurunu kapatan değil düzenli kullanımı sonucunda cilt problemlerini geriye götüren hatta iyileştiren içeriğe sahip olması. Dermokozmetik ürünler doktor ve eczacı gibi konunun uzmanları tarafından cilt sorunlarının tedavisi için öneriliyor olması yani kozmetik ürünlerin hiçbir tedavi edici özelliği yoktur! Bu yazıda dermokozmetiklere girmeyi düşünmüyorum. Çünkü o konu ayrıca bahsedilmesi gereken bir konu bence. Ve bahsetmek istediğim önemli başka bir konuya gelecek olursak. Bir eczacı olarak kozmetik ürün konusunda bize danışan kişileri en çok bilgilendirmemiz ve farkındalık oluşturmamız gereken konu; kozmetik ürünlerde görülen yan etkileri nereye şikâyet edebiliriz? Nasıl ilaçla ilgili bir advers etki ortaya çıktığında gerekli mercilere bildirebiliyorsak kozmetik üründe de aynı şeyi yapabiliyoruz. Ama birçoğumuzun bundan haberi yok ya da daha yeni yeni duymaya başlıyoruz. Peki, nasıl bildiriyoruz? Kozmetik bir ürünün, doğru ve ambalajı üzerinde yer alan kullanma talimatlarına uygun olarak kullanıldığında (ürünün normal kullanım amacı dışında sürekli veya aralıklı olarak kasıtlı aşırı kullanımını ya da bozulmuş ürün kullanımının söz konusu olmadığı durumlarda) ortaya çıkan istenmeyen etkiler (insan sağlığı üzerinde meydana gelen olumsuz bir etki) öncelikle firmaya, daha sonra doktor raporu ile birlikte www.titck.gov.tr ana sayfasında yer alan 'Kozmetik istenmeyen etki' sekmesinden kuruma bildirebiliyoruz. Bunu birçoğumuz bilmiyordu eminim. Ben de yakın arada öğrenenler arasındayım. (Unutmayın okulda seçtiğiniz seçmeli derslerin size mutlaka faydası vardır.) Bu konuda çevremizdekileri bilinçlendirmek bence önemli bir konu. Hele ki en yakın sağlık danışanı olarak bizlere. Bu sitede kozmetik ürünlerle ilgili birçok bilgi de yer alıyor. Arada bir göz atmanızı tavsiye ederim.

Velhasıl; güzelliğimiz için her gün haşır neşir olduğumuz kozmetik ürünleri daha yakından tanımaya çalışmamız gerek. Doğru bir şekilde kullanmalıyız, alırken ambalajları okumalıyız, güvenilir markalar tercih etmeliyiz, her önümüze gelen ürünü kullanmamalıyız, seçici olmalıyız. Ve en önemlisi kısa sürelik güzellik için sağlığımızı hiçe saymamalıyız.

UNUTMAYIN GÜZELLİK SAĞLIKLA BAŞLAR!!!

Kaynaklar

Kozmetik Ürünlerde Mikrobiyal Kontaminasyon/ Merih Kıvanç /Anadolu Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü /ESKİŞEHİR Elektronik Mikrobiyoloji Dergisi TR (Eski adı: OrLab On-Line Mikrobiyoloji Dergisi) Yıl: 2008 Cilt: 06 Sayı: 01 Sayfa: Özet Kozmetik Ürünlerde Bakteriyel ve Fungal Kompozisyonun Klasik Yöntemler ve PCR Yöntemi Kullanılarak Saptanması 1 Aylın İ. Yavaşal Çarıkçı 2, Füsün Uçar 3, H. Tansel Yalçın

<http://www.sgkrehberi.com/haber/50061>

<http://www.titck.gov.tr/>

<http://www.keo.org.tr/sayfa.php?id=40>

http://e-kutuphane.teb.org.tr/pdf/tebhaberler/mart_nisan08/4.pdf (ecz neşe kılınc ilaç dışı ürünler)

Ozalp,M., 1998, Kozmetik urunlerdegorulen mikrobiyolojik kontaminasyonlar, T. Klin. Kozmetoloji, V.1, I.3, P. 167-176.

Turhan Baytop Sokak

Yıldız ERTÜRK
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Ülkemizin en değerli bilim insanlarından biri olan, bitki avcısı, farmakognozinin babası, hocalarımızın hocasını tanımadan Mustafa Kılıçer Eczacılık Fakültesi'nin sokağından geçmek bize yakışmaz. Ülkemizde yapılan farmasötik botanik ve farmakognozi yayınlarını ve kitaplarını karıştırırken çok sık rastalayacağımız isimlerden birisi Turhan Baytop'tur. 20 Haziran 1920'de İstanbul'da doğdu. İlk öğrenimini İstanbul ve Babaeski'de, orta öğrenimini Kırklareli'de yaptı. Lise öğrenimini, Edirne ve İstanbul'dan (Kabataş Lisesi) sonra Erzurum'da 1941'de tamamladı. 1945'de İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Eczacı Okulu'ndan mezun oldu. Askerlik görevini yaptı ve bu görevden Mart 1947'de eczacı teğmen olarak terhis edildi. 1948'de, aynı okuldaki Farmakognozi Enstitüsü'ne (direktörü Prof. Dr. Sarım Çelebioğlu) asistan girdi. Ord.Prof.Dr. Alfred Heilbronn'un yönetiminde başladığı tezi ile Haziran 1949'da Dr.pharm. ünvanını aldı. 1951-1952'de, bir yıl süre ile Paris Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Kürsüsü'nde (direktörü Prof.Dr. René Paris) çalıştı. 1953'te doçent, 1963'te profesör oldu. Okul, Fakülte olunca, dekan seçildi. 1987'de yaş haddinden dolayı emekli olduğu zamana kadar geçen süre içinde değişik tarihlerde beş dönem dekanlık yaptı. 1969'dan itibaren Farmakognozi Anabilim Dalı başkanlığını sürdürdü. 25 Haziran 2002'de İstanbul'da vefat etti. Naaşı Zincirlikuyu Mezarlığı'na defnedildi. Kürsü ve Fakülte içindeki ve dışındaki öğretim, eğitim, idari ve mesleki faaliyetleri dışında T.Baytop'un sürdürmüş olduğu bilimsel araştırmaları başlıca üç konu altında toplayabiliriz:

1. Türkiye'nin tıbbi bitkileri, 2. Türkiye'nin florası, 3. Türk eczacılık tarihi.

Asuman Baytop ve
Turhan Baytop

Bütün bu araştırmalarının sonuçları, bildiri, makale ya da kitap halinde yayımlanmış durumdadır. İlk çalışmaları, tıbbi bitkilerin botanik ve kimyasal yönlerden incelenmesi konusundadır. Yönettiği Farmakognozi Kürsüsü'nde, genç elemanlara bu konularda araştırma yaptırmış ve 1976 yılında, o zamandan beri iki yılda bir muntazaman yapılmakta olan Bitkisel İlaç Hammaddeleri Toplantılarını başlatmıştır. Farmakognozi alanındaki bu çalışmaları ile birlikte, Türkiye florası üzerindeki araştırmalarını yürütmek için T.Baytop, Anadolu'nun hemen hemen

her bölgesinde dolaşmış, bitki örnekleri toplamış, onların renkli resimlerini bizzat çekmiş, topladığı örnekleri Eczacılık Fakültesi Herbaryumu'na vermiştir. Arazi çalışmalarından toplayıp getirdiği başlıca soğanlı bitkileri, Maltepe'deki evinin bahçesinde yetiştirmiş ve bahçeyi araştırmaya yönelik canlı bir bitki koleksiyonu, yani küçük bir botanik bahçesi haline getirmiştir. T.Baytop, yabancı bilim adamlarıyla işbirliğine her zaman önem vermiş ve etrafındaki genç meslektaşlarına da bunu tavsiye etmiştir.

Birçok yabancı bilim adamı ile beraber Anadolu'da botanik geziler veya yayınlar yapmıştır. Kew Herbarium uzmanlarından B.Mathew ile birlikte çalışarak, tutku derecesinde ilgilendiği soğanlı bitki örneklerini değerlendirmiş ve Türkiye'nin soğanlı bitkileri konusunda, bu uzman ile birlikte, İngilizce bir kitap yayımlamıştır. Bu kitap dolayısıyla, her iki araştırmacı da, 1986 yılında OPTIMA gümüş madalyası ile ödüllendirilmiştir. T.Baytop, aynı zamanda 1988 TÜBİTAK Bilim Ödülü ve 1998 ECO altın madalyası sahibidir. T. Baytop, çeşitli yerli ve yabancı derneklerin üyesi olmuştur. Académie Nationale de Pharmacie'nin yabancı muhabir üyesiydi. Akademi'de Osmanlı döneminde Türkiye'den dört eczacı (François Della Sudda, Nicolas Pannas, Charles Bonkowski, Pierre Apéry) üye vardı. Cumhuriyet döneminde seçilen ilk eczacı T.Baytop'tur. T. Baytop'un eczacılık tarihine olan merakı, akademik yaşamının ilk yıllarında başlar. Eczacılık eğitiminin ve mesleğinin geçmişi, eski eczaneler, eski reçete, fatura, diploma, dergi, kitap vs. ile ilgilenmiş, bu konularda yaptığı araştırmaların sonuçlarını dergilerde, kitaplarda yayımlamış, 1960'da Fakülte içinde Eczacılık Tarihi Müzesi'ni kurmuş, birçok tarihi eşyayı bu müzeye kazandırmış, 1990'da Türk Eczacılık Tarihi Toplantılarını düzenlemeye başlamış, 1984-1996 yılları arasında eczacı öğrencilerine "Eczacılık Tarihi ve Deontolojisi" dersini vermiş, onlara bu konuda bir ders kitabı yazmıştır.

Turhan Baytop, derslerini vermeye başlamadan önce ders kitabını yazmış ve yayımlamış olan ender öğretim üyelerinden biri olmuştur. Geçmişe meraklı olan T.Baytop, Osmanlı döneminde yetiştirilen süs bitkilerinden lüle ve gülün de geçmişini araştırmış ve onları bize tanıtmak istemiştir. Lüle ile ilgili kitabı, İngilizce ve Japonca'ya çevirilmiştir.

Kısaca belirtmek isteriz ki, T.Baytop araştırmayı ve araştırma sonuçlarını yayımlayıp bilgisini başkalarına aktarmayı seven, çok yönlü bir öğretim üyesi olmuştur. 330 kadar yayını arasında bulunan ders kitapları dışında yayımlamış olduğu diğer kitapları şunlardır:

Türkiye'de Bitkiler ile Tedavi (1984 ve 1999)

The Bulbous Plants of Turkey (1984, B.Mathew ile birlikte),

Türk Eczacılık Tarihi (1985 ve 2001),

İstanbul Lalesi(1992, 1996 ve 1998),

Türkçe Bitki Adları Sözlüğü(1994 ve 1997),

Eczahane'den Eczane'ye (1995),

Laboratuvar'dan Fabrika'ya (1997),

Türk Eczacılık Tarihi Araştırmaları

Anadolu Dağlarında 50 Yıl(2000 ve 2001),

Türkiye'de Eski Bahçe Gülleri(2001),

İstanbul Florası Araştırmaları (2002).(2000

KAYNAK: 1-<http://www.harbiforum.net/konu/turhan-baytop-turhan-baytop-kimdir-turhan-baytop-hayati.91195>
2-https://tr.wikipedia.org/wiki/Turhan_Baytop

Aziz Sancar

Osman DOĞAN
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

8 Eylül 1946'da Mardin'in Savur ilçesinde dünyaya gelen Sancar sekiz çocuklu çiftçi bir ailenin yedinci çocuğuydu. İlkokul ve ortaokulu Savur'da liseyi de Mardin'de okudu. Ardından kazandığı İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesini birincilikle bitiren Sancar Savur'a geri dönerek burada iki yıl boyunca hekim olarak kaldı. "Hayatımın en güzel yıllarıydı" diye belirttiği bu zamanlarda basit müdahalelerle küçük yaşta bir çok çocuğun hayatını kurtardı. Bölge insanının Aziz Sancar'a güveni öylesine artmıştı ki bir röportajında "kadınlar verdiğimiz reçeteleri muska diye eşarplarının altına saklıyordu" şeklinde belirtiyor.

Savur'daki hekimliğinin ardından TÜBİTAK bursuyla önce Johns Hopkins Üniversitesi'ne sonra Dallas Teksas Üniversitesi'ne gitti. Dallas'ta moleküler biyoloji programına ve danışmanı Cloud Rupert'in laboratuvarına katıldı. Burada danışmanı ile fotolizaz genini bakterilerde klonlamayı başardı. Fotolizazın kodladığı enzim UV ışınlarıyla hasar görmüş DNA'yı tekrar onarabiliyor. Bu buluşu önce yüksek lisans sonra da doktora derecesini almayı sağladı.

1977-1982 yılları arasında Yale Üniversitesi Tıp Fakültesinde çalışmaya başladı. Burada DNA onarımı dalında doçentlik tezini tamamladı. 1997 yılından itibaren çalışmalarına biyofizik biyokimya alanlarındaki çalışmalarıyla ünlü North-Caroline Üniversitesinde devam etti.

DNA onarımı, biyolojik saat, hücre dizilimi üzerinde çalışmalarını sürdüren Sancar 415 makale 33 kitap yayınlamıştır. Sirkadiyen saat üzerinde yaptığı çalışmalarla aldığı ödüller onu bilim dünyasında önemli bir yere getirmiştir. 2001 yılında Amerikan Kimya Cemiyeti tarafından verilen North-Caroline Seçkin Kimyager ödülünü almaya hak kazanmıştır. 2005 yılında ABD Uluslararası Bilim Akademisi'ne seçilen ilk Türk oldu.

Kendisinin gurbette çok zorlandığını ifade eden Sancar Amerika'ya okumak için gelen Türklerin de aynı zorlukları çekmemesi için Gwen Sancar'la birlikte Carolina Türk Evi'ni açtı. Burada hem Türk öğrencilerinin konaklama ihtiyacı gideriliyor hem de Türk kültürünün dünya medeniyetine olan katkısı anlatılıyor. Nobel'den aldığı para ödülünü de Türk Evi'ne bağışlayan Sancar daha geniş ve daha büyük bir Türk Evi'nin açılması için uğraşiyor. Aziz Sancar tam bir Cumhuriyet aşığıdır. Mardin'in ilçesinde çiftçi bir ailenin çocuğu olarak doğup Nobel ödülü alabilecek bir bilim insanı olabilmesini Cumhuriyete borçlu olduğunu bir çok konuşmasında dile getirir. Aynı zamanda yoğun bir Mustafa Kemal hayranı olan Aziz hoca bir konferansta "rol modeliniz kim" diye sorulduğunda "benim rol modelim Atatürk'tür, o tüm Türklerin rol modelidir" der. Aldığı Nobel ödülünü Türkiye ziyaretinde Anıtkabir'e bağışlayan Sancar "ben bu Nobel ödülüyle Mustafa Kemal'e onun silah arkadaşlarına ve Türkiye'yi kuranlara vefa borcumu ödedim" diye belirtir.

Aziz Sancar aziz Türk milletinin tarihte yaptıklarının farkında olan ve gelecekte neler yapabileceğinin de bilincinde olan bir bilim insanıdır. Aziz Sancar'ın bu başarısının Türk gençliği için de bir kıvılcım niteliği taşıması en büyük temennimdir. Sayısız Nobel ödülüne adını yazdıran ve bilimde çığır açan bir Türkiye'ye uyanmak dileğiyle bilimle kalın.

Kaynak: 1-<https://youtu.be/tMIZ32PuWDw> 2- <https://youtu.be/zwpLXj0LVe8> 3-<https://54PZxru35Ho> 4-<https://youtu.be/B0gLS500sVg>

Kayseri Eczacı Odası Başkanı ile Söyleşi

Ramazan TUNÇ /Gökşen Dilşat DURBİLMEZ
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Eczacı örgütlerinin de destekleriyle Eczacılık ve Eczaneler hakkındaki yasa yakın tarihte değiştirildi. Değişiklikle amaçlanan; ihtiyaç kadar ve planlı bir biçimde eczane açılışını hayata geçirebilmektir. Ülkemizde yaklaşık 3000 kişiye bir eczane düşüyor. Diğer yandan, 1000 kişiye bir eczane düşen bölgelerimiz de var, 5000 kişiye bir eczane düşen bölgelerimiz de... Özellikle son yıllarda ihtiyaç fazlası ve plansız eczane açılışları mesleğimizde temel bir sorun olmuştur. Bu sorun çözülmeliydi. 17 Mayıs 2012 tarihinde TBMM Genel Kurulu'nda, Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun ile Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi kabul edilerek yasalaştı. Söz konusu yasa, kimi

eksiklerine rağmen hemen herkes tarafından olumlu ve ileri bir adım olarak değerlendirildi. Her ilçede "3500 kişiye bir eczane" olmasını öngörüyor. Bugünden yarına değilse bile bir süre sonra ihtiyaç kadar ve planlı eczane açılışlarının gerçekleşmesini sağlayacak. Yeni yasayı, 12. Bölge Kayseri Eczacı Odası Başkanı, Sayın Ecz. Oğuzhan Ulutaş ile, eczanesinde konuştuk. Yalnızca yasayı değil güncel sorunları da kendisine sizin için sorduk. Söyleşi talebimizi kabul ettiği için kendisine teşekkür ediyoruz.

Klişe olacak biraz fakat sormakta fayda var, neden eczacılık?

Mesleğimi seviyorum her şeyden önce bunu söylemeliyim. Yaptığım işi de hakkıyla yapmaya gayret gösteririm. Başımı yastığa koyduğumda vicdanen işimi hakkıyla yapıp yapmadığımı sorgulamasını yaparım. Ailemizde bir sağlıkçının olmasının yanı sıra lise yıllarımdan beri bir yatkınlığım da vardı mesleğe. Tabi büyüklerimizin etkisi de oldu.

İyi-kötüyü, sıkıntıyı yaşamış bir büyüğümüz olarak mesleğimizin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Geleceğe umutla bakmak zorundayız. Emek verdik, dediğim gibi mesleğimi de seviyorum, yaşadığımız sıkıntıları göz önüne alarak gelecek adına umutsuzluk aşılacak doğru değil. Umudumuzla yaşıyoruz. Ben iyi olacağına inanıyorum. Çok hızlı ve sürekli bir değişimin içerisindeyiz. Ağırlık merkezleri kayıyor. Serbest eczacılık artık yerini klinik eczacılık gibi devletin açtığı kadrolara doğru kayıyor. Sayımız çoğalıyor, artık artan sayıda fabrika ve firmaların kapılarını zorlayacak eczacıların tercihleri o yönde şekillenecek. Serbest eczacılık günden güne zorlaşıyor.

Çok somut olarak, yeni yasaya tabi olanlar önümüzdeki yıldan itibaren mezun olacak, arkadaşlarımızın merak ettikleri bazı sorular var. İzninizle onları sormak istiyorum, bundan sonra eczanelerin durumu ne olacak? Bu yasa eczane açılışlarını, eczanelerin durumunu nasıl etkileyecek? Örneğin 7-8 yıl sonra Türkiye'de eczaneler nasıl olacak?

Aslına bakarsanız bu yasa eczaneleri kurumsallaştırıyor. Tam anlamıyla bir resmi kurum. Eczane artık hep var oluyor. Çünkü belli bir kadro oluşuyor, zaman içerisinde de sahipleri değişiyor. Bu yasa ile çok oynanmadıkça, bu mantıkla gittiği sürece, belki rakamlar değiştirilebilir. 3500 2500'e çekilir falan. Beş sene sonra 2000 kişi mezun verilecek bunun çok az kısmı eczane açabilecek, gidişat sayının değişeceğini de gösteriyor. Belki mezunların büyük kısmı dağ gibi baskı oluşturacak siyaseten veya devlet, hükümet, onları da rahatlatmak adına kararlar alabilir. Yasa değişebilir. Ama çok değişmesi doğru olur mu bence olmaz. Rakamların normal olduğunu düşünüyorum. Uluslararası standartlar düşünüldüğünde 3000-3500 normal bir rakam. Bununla birlikte eczanelerin el değiştirmesi gündeme gelecek, mevcut eczacı sistemden çıkacak, bir havuz var. Nüfus çok artmadığı sürece havuzdaki eczane sayısı belli, işte dışarıdan gelen arkadaş içerdekini hakını alıp havuza girecek, içerdeki dışarı çıkacak, şeklinde bir ortam oluşacak .

Eczacılık fakülteleri oldukça fazla sayıda. Bunlar ihtiyaç fazlası mezun vermeyi sürdürüyor. Şöyle düşünelim; 10 yıl sonra 10.000 tane eczane açamayan işsiz eczacı meclisin kapısına dayanmış. O zaman ne olacak? Yasayı koruyabilecek miyiz?

Yasayı koruyup koruyamama o anki konjonktürle alakalı, o dönemki siyaset dengesi ne olur onu bilemem. Ama doğru bir uygulama, savunulması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü bu mevcut sistemi, kontrolsüz bir şekilde bırakırsan herkes sıkıntıya girer. Burdaki temel nokta TEB(Türk Eczacıları Birliği) zaman zaman bunu yapıyor aslında, devlet planlama teşkilatı ile sürekli bir şekilde bu görüşmeleri sağlamak , yani eczacılık fakültesi sayıları , YÖK ile ilgili kurumlarla bu mümkün olduğunca ihtiyaca göre ayarlanabilecek şekilde , işte sayısı çok olabilir ama açılan kontenjanlar bakımından bir standardın getirilmesi doğru olacaktır. Mesela Hollandada yapıyor bildiğim kadarıyla, bu gibi bazı fakülteler kapatılıyor, bazıları sadece akademik kadro yetiştirecek bir formata bürünüyor, öğrenci almıyor, bazıları tamamen sanayi ile entegre çalışıyor. Fazla var ama eğitim kadrosu varsa değerlendirmek de lazım. Ama ülkemiz açısından şu an bence 97 yılı 98 itibari ile sanırım artmaya başladı, 7 eczacılık fakültesi vardı,ondan sonra 40'ların üstüne çıktı. 15 yılda nüfusumuz bu kadar artmadı. Bu kadar fazla ihtiyaç artmadı, yani 7 yılda 43'e çıkmak bariz bir şekilde çok fazla arttığını gösteriyor. Bu durum eğitim kalitesiyle ilgili sıkıntı oluşturuyor aslında. Öğrencilerin eksik dersleri oluyor, işte taşıma sistemi ile öğretim görevlisi geliyor, bu tür sorunlarla karşılaşılıyor, hem meslek kalitenin düşürülmemesi açısından hem de ihtiyaç kadar eczacını yetiştirilmesi açısından önem arz ediyor bu durum. Bu sadece bizim mesleğimizde var olan bir sorun değil, diğer meslek dallarından hukuk olsun, tıp alanında olsun bu durum söz konusu. Onlarda olduğu gibi bizim mesleğimize de bir taban puanın getirilmesi gerekiyor, her tercih edeni de almamak lazım, bu bölüme yerleşecek öğrencinin belli bir seviyenin üzerinde olmalı, neticede kolay bir eğitim değil.

Bu zorunlu yardımcı eczacılık meselesi... Deniliyor ki, yeni mezun genç eczacılar ucuz iş gücü olarak kullanılacaklar... Bununla ilgili basında bir iki makale okudum. Ne diyorsunuz?

Çok çözüm olabilecek bir uygulama değil. Pratiği zor olan bir uygulama. Uygulanabilir olduğunda düşünmüyorum. İnsanlar staj yapacakları yerleri oda müdahil olmasa ayarlayamıyor. Eczacı odası karışmıyorum dese bir bocalama dönemi yaşanacak, fakülte tek başına bunu koordine edemeyecek. Ücretli olması vesaire belki ihtiyaç duyulan yerler olabilir ama pratikte çok uygulanabileceğini düşünmüyorum. Buna bir düzenleme gelebilir.

Eksik bir şey bırakmamaya çalışıyorum. Sizin yasa ile ilgili eklemek istediğiniz başka konu var mı?

Mesleki yetkinlik ve yeterlilikler ve eczacının uygun formatlarda yönlendirilebilmesi konusunda daha iyi standartlar belirlenebilmeli, İngiltere'de Almanya'da çok daha geniş kapsamlı anlatılıyor, oradaki eczacıların uygulamaları daha farklı, bizim gerek yönetmeliklerin gerekse eczacılık fakültelerinin içeriklerinin belirlenmesinde daha iyi standartlara ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

Peki ya SGK? Eczacının SGK ile olan macerası nereye gidecek?

Aslına bakarsanız bizim elimizi zayıflatıyor. Çünkü bütün ticari hayatımızın, işletmemizin her şeyinin pamuk ipliği kadar ince derler ya, öyle bir sözleşmeyle sürdürülmesi hem psikolojik açıdan hem de pratik açıdan ne yazık ki kaygılandırıyor. Her an bir sözleşme feshiyle karşı karşıya kalabilirsiniz. Böyle bir feshin olması durumunda eczanenizde ilaç yerine farklı şeyler satmak durumunda kalabilirsiniz. Son dönemde SGK ile olan ilişkinin fena olmadığını söyleyebilirim. Kurumsal bazda herhangi bir sorunu yok TEB' in, ki doğru olan da herhangi bir sorunun olmaması aksi halde SGK başka bir sözleşme yazar paşa paşa imzalamak zorunda da kalabilirsiniz. Bazen bir madde bile yüzlerce eczaneyi ilgilendirebiliyor ve eczaneleri ciddi sıkıntılara sokabiliyor. Tek kurum olması aslında bizler için dezavantaj oldu. Eskiden emekli sandığı, bağkur, SSK gibi ayrı ayrı kurumlardı. Eczacı şunu biliyordu en azından, ödemesi ile alakalı veya evrakla alakalı sıkıntılı bir kurum olursa, ben de o kurumla herhangi bir sözleşme imzalamayım diyebiliyordu. Diğer iki kurumla idare edebiliyordu. Şimdi böyle bir şansınız yok, elden satışta durumu kurtarmıyor. Mecburen SGK lı olmak zorundasın. Anlaşma sağlamadığın zaman eczane hayatınız bitiyor. Bu büyük bir handikap.

Efendim değerli düşüncelerinizle bizi aydınlattığınız için teşekkür ederim. Son olarak öğrencilik yıllarınızdan bir anınızı bizimle paylaşır mısınız?

Farmasötik botanik dersinin vize sınavı sonrası fakülteye gitmiştim. Fakülteye girdim, bütün arkadaşlarım beni tebrik ediyordu. 93 almışım sınavdan. Bizde botanik tabii çok zordu. 93 almamın imkanı yok. Arkadaşlara çok çaktırmadım, 3 soru sormuştu hoca, ben bir buçuk anca yapmıştım, 93 almam mümkün değildi. Ders bitti arada hocanın yanına gittim. Hocam listeyi asmışsınız ben 93 almış görünüyorum listeye göre ama mümkün değil 93 almam ve beni rahatsız ettiği için geldim. Sonra bir ders geçince beni çağırdı ve dedi ki 33 almışsın ama yanlışlıkla 93 vermişim. Bu duruma rahatsız olmadım aksine mutlu oldum. Hoca da zaten bu davranışından dolayı vize notunu 50' ye tamamlıyorum dedi. Finalde de 50 almıştım muhtemelen finalde de tamamlamış notu. O şekilde geçmiştik dersi. O zaman Hüsnü Can BAŞER' di dekanımız. Kendisi davranışından dolayı teşekkür mektubu göndermişti. Hala saklarım.

Avrupa'da Eczacılığa Bakış

Emre Güneş
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Herkese merhabalar , bir çok gezimin asıl amacı eczacılık dışı olsa da sizlere Türkiye ve Avrupa ülkeleri arasında mesleki anlamda ve uygulamalardaki farklılıklar açısından kendi gözlem ve yaşadıklarımı aktarmaya çalışacağım.

İlk olarak Avrupa'yı Avusturya sınırlarından 2 parçaya ayırmakta fayda görüyorum. Avrupa halklarının zaten kendi içlerinde yaptığı Doğu-Batı ayrımını bir yana bırakırsak ben harita üzerinde Avusturya dahil sol tarafta kalan toprak parçası ülkelerinin konu bir elmayı ikiye bölmek dahi olsa bahsi geçen bu tek hamlelik işe gayet profesyonel ve bilimsel yaklaşıtları görüşümdedir. Disiplin hayatlarının her alanında o derece yer etmiş ki emin olun bu verilen örnek bile büyük bir mübalağa değildir.Çalışma hayatlarına girmeyeyim bile...

Tanımını yaptığım doğu Avrupası'nda ise işler biraz daha yavaş biraz daha doğaçlama yürümektedir. Belki de nedeni zaten ellerinde olmayan teknolojik imkanların ancak onlara yetecek kadar kendilerine sunulmasıdır . Bu yoruma açık bir konudur .

2013 yılında Krakow'da bulunan bir hastane ve analitik kimya laboratuvarında 3 hafta kadar buldum ki bu benim eczacılık adına ilk kez yurt dışında gözlem yapma şansım olmuştu. Polonya'da gözlemlediklerim arasında; eczacıların gerçek anlamda mutsuz oldukları , aldıkları maaşların yetersizliği ve hiçbir eczacılık mezununun artık ülkede kalmak istemeyişi olmuştu. Eczane açmanın imkansızla yakın olduğu bir ülkeden bahsediyoruz(Bir çok Avrupa ülkesinde aslında durum farklı değildir) ve tam zamanlı bir eczanede çalışmanın aylık getirisi 900 euro olması galiba durumları sizlere açıklayabilir.

Polonya örneği aslında bahsi geçen Avrupa Doğusunun kaderi olmaktan başka bir şey değildir.Çek Cumhuriyetinde eczacılıktan mezun olan bir arkadaşım mesleğine hiç başlamadan Paris'e taşınarak daha önce aldığı eğitimler ile yolunu moda ve tasarım üzerine değiştirdi. Bosna Hersek' de yaşayan bir arkadaşım aynı şekilde mezuniyetten sonra Almanca dersleri alarak rotasını Almanya'ya çevirmek uğraşında . Örnekler çoğalabilir ancak belirtmek istediğim konu sadece alınan maaşların düşüklüğü ve hayat standartlarının buna bağlı gerilemesi değil. Yeni mezunlar artık vizyon sahibi olmayan ya da bir diğer görüş ile söylersek, vizyon sahibi olma yetisi verilmemiş ülkelerde çalışmak daha da önemlisi yaşamak istemiyorlar.

Gelelim Batı Avrupasına...

Hayat standartlarının yüksekliği , iş kollarının fazlalığı , insanların bir nebze daha huzurlu yaşadığı bu topraklar tabiri caizse bu yüzyılın cazibe merkezleridir.Almanya ,Fransa ,İsviçre gibi ülkeler Farmasötik anlamda kesinlikle ulaşılması güç bir çizgideler. Bahsi geçen ülkelerin en önemli farklılığı ; eczacılığın mesleki anlamda belirlenmiş bir sınırlarının olması olarak görüyorum. Eczacının görev tanımının netleştirildiği ve sağlık sistemlerinin büyük çaplı değişikliklere uğratılmadığı düşünülürse farklılığın sebeplerinden bir kaç sayılmış olacaktır. Bir örnek olarak ; Fransa'da bir fakülteden mezun olan eczacılık öğrencilerinin %20-30'u endüstriyel eczacı olarak mezun olmaktadır ve kendilerine vaat edilen yeterince açıktır.Stajlarını mümkün olduğunca farklı ülkelerde yap (Eczacılığın zaten gelişmiş bir endüstri olduğu ülkelerden bahsediliyor) aynı zamanda akıcı bir şekilde İngilizce konuş ve iş için tekrar bize gel. Bir çok arkadaşım bu örnekler ile şu an Sanofi ,J&J,Roche gibi şirketlerde kariyerlerine çoktan başlamış ve gelecekleri garanti altına alınmış durumdadır . Eczane eczacılığı ve akademik kariyer de tabi ki tercihler arasında ancak endüstriyel alan sizi hayal edebildiğinizin dahi ilerisine götürebilecek yenilikleri kapsadığı için bu örnek ile başlamak istedim.

Almanya ise eczane eczacılığının benim yorumladığım kadarı ile total anlamda en profesyonel anlamda yaşadığı ülkedir. Aromaterapi , Ayurveda gibi alternatif terapiler ile konvansiyonel tıbbın kombinasyonu sayesinde eczaneler ciddi manada bir danışmanlık hizmeti vermekte ki bu halk arasında eczaneler hastalık için değil öncelikle hastalıktan korunmak için gidilmesi gereken yerler olarak yer etmiş durumda. Bunlar dışında eğer eczanelerden bahsetmek gerekirse neredeyse tüm Avrupa ülkelerindeki eczanelerin Türkiye'ye göre en büyük farkı dizayn edilmiş şekilleri denilebilir. Kesinlikle ilaç odaklı değil daha çok kozmetik , takviye gıdalar vb. sunumu ile raflarda hastaların en iyi görebilecekleri yerlerde konumlanmış haldedir. İlaçların raflarda olduğu bir eczane gördüm mü, hatırlamıyorum desem yeridir. Baltık ülkelerinde hasta-eczacı konuşmalarının gizliliği için eczane içlerinde ayrılmış, diğer kişilerden yarı izole halde bölümler dahi düşünülmüş. Bir diğer fark Avrupa ülkelerinde kendi eczanenizi açmak neredeyse hayal. Çünkü milyon euro cinsinden sermayeler gerekiyor ayrıca birçok ülkede 6197 sayılı yasanın getirdiği nüfusa göre eczane sınırlamaları zaten yıllardır yürürlükte. Eczanelerde kesinlikle diplomasız çalışan olamaz ve kalfa anlamında 2 yıllık teknisyenlik mezunu kişiler çalışmakta. Bir eczanede birden fazla eczacının olması ise şaşılabilecek bir durum değil.

Benim görüşlerim üzerine; maalesef ki eczacılık mesleği ülkemiz ile halk arasında arada kalmış bir meslek grubu olarak görülmekte ve halen yarı doktor , diplomalı esnaf gibi hitaplara kulak kapatmak zorunda kalmaktayız. Bunun sebebini sadece ülkemizin sağlık sistemine ya da bürokrasiye bağlamaktansa , yeni mezun olmuş ve yakın gelecekte mezun olacak bizlerin mezuniyete kadar kendimize yüklediğimiz vizyonun ve sahip olduğumuz niteliklerin geliştirmemiz ile gündün güne işlerin yoluna konulacağına inanmaktayım . İdealist ve donanımlı eczacı ve eczacı adaylarının günün birinde eczacılık mesleğinin halen etrafında dolaşmakta olan kara bulutları dağıtması dileği ile...

Bir Derleme: Türkiye'deki Eczacılık Fakülteleri Ve Bazı Anabilim Dallarındaki Akademiye Sayıları

Arş. Gör. İsmail ÇELİK
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmasötik Kimya Anabilim Dalı

2012 yılı lisans öğrencilik dönemimde "Ne Kadar Eczacılık Fakültesi Varsa O Kadar İstihdam İstiyoruz!" çalışmam adı altında ülkemizde her gün bir yenisi açılan eczacılık fakültelerinin artan sayısı ve kontenjanları üzerine dikkat çekmeye çalışmıştık. Bu çalışmanın amacı ve hedefi şu idi: yıllara göre oluşturduğumuz verilerimizde, eczacılık fakültesi sayısı artışı ve kontenjan artışını bu meslek hakkında söz sahibi olan kişilere çarpıcı bir şekilde aktarmak ve öğrenci arkadaşlarımız arasında bir bilinç oluşturmaktır. O gün üzerinde durulan tespit ve sorunlardan biriside; bu yeni açılan fakültelerin öğretim üyesi ve elemanı sayısı eksikliği/yetersizliği idi.

2017 yılında bir doktora öğrencisi ve araştırma görevlisi olarak bu konu üzerinde bir çalışma yapmanın amacı da şudur: fakültele göre bazı anabilim dalları arasındaki akademisyen sayısını karşılaştırmak, sonucunu ilgililere özet şeklinde aktarmak ve ilgilerini çekmektir. Çözüm yetkililerimizdedir.

Şunu açık bir şekilde ifade etmek gerekir. Bir akademisyenin yetişmesi insan hayatı göz önünde bulundurulduğunda uzun bir süreç gerektiriyor. Bu uzun ve zorlu süreç tablolarında verilen rakamlarda kolay bir artış olamayacağını gösteriyor. Bu düşünceden yola çıkarsak henüz yeni açılmış bir fakültenin yeterli sayıda akademisyene sahip olması pek mümkün gözüküyor. Fakat burada şöyle bir öneri söz konusu olabilir: belli sayıda akademik personele sahip olmayan fakültelerin öğrenci alımına şartlar uygunlaşınca eğitim-öğretime başlaması. Bu önerilen zor bir yol değildir.

Şu an ülkemizin binlerce eczacıya hemen birkaç yıl içerisinde ihtiyacı olmadığını hatta fazlalığının olduğu birçok yetkili tarafından belirtiliyor. Gelecek nesil eczacılarımızın daha donanımlı yetişmesi için yeterli sayıda eğiticisinin olması en temel şartlardan birisi olduğu aşikardır. Yeni açılan fakülte yetkilileri bu konuda daha iyi bilgilendirilmeli. Neden?

Üniversite	Anabilim dalı	Prof.	Doç.	Yar. Doç.	Arş. Gör.	Öğr. Gör.	Uzman
Adıyaman Ü. Eczacılık F. (2014)	Farasötik Kimya	0	0	0	0	0	0
	Farasötik teknoloji	0	0	0	0	0	0
	Farmakognosi	0	0	0	0	0	0
	Farmakoloji	0	0	0	0	0	0
Ağrı İbrahim Çeçen Ü. Eczacılık F. (2011)	Farasötik Kimya	0	0	1	2	1	0
	Farasötik teknoloji	0	1	1	2	0	0
	Farmakognosi	0	0	2	2	1	0
	Farmakoloji	0	1	1	2	0	0
Anadolu Ü. Eczacılık F. (2003)	Farasötik Kimya	5	4	0	3	0	1
	Farasötik teknoloji	2	0	4	2	0	0
	Farmakognosi	5	0	1	2	0	0
	Farmakoloji	2	3	1	2	0	0
Ankara Ü. Eczacılık F. (1960)	Farasötik Kimya	14	3	0	8	0	0
	Farasötik teknoloji	4	4	7	11	0	0
	Farmakognosi	5	1	2	6	0	0
	Farmakoloji	6	1	1	6	0	0
Bülent Ecevit Ü. Eczacılık F. (2012)	Farasötik Kimya	0	0	0	1	0	0
*	Farasötik teknoloji	0	0	0	0	0	0
	Farmakognosi	0	0	1	1	0	0
	Farmakoloji	0	0	0	2	0	0
Dicle Ü. Eczacılık F. (2012)	Farasötik Kimya	1	0	1	2	0	0
	Farasötik teknoloji	0	0	1	2	0	0
	Farmakognosi	0	1	0	1	0	0
	Farmakoloji	0	0	0	2	0	0
Ege Eczacılık F. (1975)	Farasötik Kimya	1	2	3	6	1	1
	Farasötik teknoloji	8	3	1	6	1	0
	Farmakognosi	4	4	0	6	0	0
	Farmakoloji	3	4	0	1	0	0
Çukurova Ü. Eczacılık F. (2011)	Farasötik Kimya	0	0	2	1	0	0
	Farasötik teknoloji	0	0	0	1	0	0
	Farmakognosi	0	0	0	1	0	0
	Farmakoloji	0	0	2	1	0	0
Cumhuriyet Ü. Eczacılık F. (2011)	Farasötik Kimya	0	0	2	1	0	0
	Farasötik teknoloji	0	0	0	3	0	0
	Farmakognosi	0	0	0	1	0	0
	Farmakoloji	0	0	2	1	0	0

Üniversite	Anabilim dalı	Prof.	Doç.	Yar. Doç.	Arş. Gör.	Öğr. Gör.	Uzman
Gazi Ü. Eczacılık F. (1982)	Farmasötik Kimya	6	5	0	5	0	0
	Farmasötik teknoloji	4	1	0	7	0	0
*	Farmakognosi	0	0	2	5	0	0
	Farmakoloji	3	1	0	3	0	0
Hacettepe Ü. Eczacılık F. (1971)	Farmasötik Kimya	10	1	2	2	0	0
	Farmasötik teknoloji	10	2	0	10	0	0
	Farmakognosi	6	2	0	8	0	0
	Farmakoloji	4	2	1	6	0	0
İnönü Ü. Eczacılık F. (2001)	Farmasötik Kimya	0	0	1	2	0	0
	Farmasötik teknoloji	0	1	1	2	0	0
	Farmakognosi	0	0	2	2	0	0
	Farmakoloji	0	1	1	2	0	0
İstanbul Eczacılık F. (1962)	Farmasötik Kimya	6	0	3	3	0	0
	Farmasötik teknoloji	6	4	4	7	0	0
	Farmakognosi	3	3	1	4	0	0
	Farmakoloji	1	3	2	3	0	0
Marmara Ü. Eczacılık F. (1982)	Farmasötik Kimya	3	0	4	3	0	0
	Farmasötik teknoloji	0	2	2	0	1	0
	Farmakognosi	0	2	2	2	0	0
	Farmakoloji	3	1	1	2	0	0
Mersin Ü. Eczacılık F. (2000)	Farmasötik Kimya	0	0	1	2	0	0
*	Farmasötik teknoloji	0	1	1	2	0	0
	Farmakognosi	1	0	2	0	0	0
	Farmakoloji	1	1	1	3	0	0
Trakya Ü. Eczacılık F. (2011)	Farmasötik Kimya	0	0	1	2	0	0
	Farmasötik teknoloji	0	0	2	0	0	0
	Farmakognosi	0	1	0	1	0	0
	Farmakoloji	0	0	1	0	0	0
Yüzüncü Yıl Ü. Eczacılık F. (2011)	Farmasötik Kimya	1	1	2	2	0	0
	Farmasötik teknoloji	0	0	0	2	0	0
	Farmakognosi	0	0	0	2	0	0
	Farmakoloji	1	0	1	1	0	0
Erciyes Ü. Eczacılık F. (2003)	Farmasötik Kimya	0	0	1	2	0	0
	Farmasötik teknoloji	0	1	1	2	0	0
	Farmakognosi	0	0	2	2	0	0
	Farmakoloji	0	1	1	2	0	0

Çünkü yeni açılan fakültelerimizin yöneticilerinin çoğu ne yazık ki eczacı değiller. Bu sebeple eczacılık fakültesi eğitimi ve derslerinin tıp fakültesi veya başka bir fakülteden çok daha farklı olduğunu doğal olarak bilemeyebilirler. Bu sebeple ilgili ve bilgili insanlar (Dekanlar Konseyi) bunu güzel bir dille anlatmalıdır.

Bu çalışmada ülkemizdeki eczacılık fakültelerinin; Farmasötik Kimya, Farmasötik Teknoloji, Farmakognosi ve Farmakoloji Anabilim dallarındaki, profesör, doçent, yardımcı doçent, araştırma görevlisi, öğretim görevlisi ve uzman sayıları tabloda sunulmuştur. Kuruluş yıllarına göre fakültelerdeki akademisyen sayısı göz önüne serilmiştir. Yorumu tablodaki rakamlar yapabilir, değerlendirme okuyucuya bırakılmıştır.

Peki naçizane birkaç öneri olmalı o zaman:

Öğrenciler bilgilendirilmeli

Öğrenciler lisans üstü eğitime özendirilmeli

Asistan kadroları dağılımında özellikle yeni açılan fakültele öncelik verilmeli

Yeni açılan fakültele fazlası bulunan anabilim dallarındaki akademisyenler bir şekilde teşvik edilmeli
Kamuda çalışan ve eczane işleten eczacılar lisans üstü eğitime teşvik edilmeli

Yeni kurulan fakültele eğitim öğretime başlamakta aceleci davranmamalı

ÖZEL NOT: Bu derginin çıkarılmasında emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum. Yıllar önce gazete olarak başlattığımız bu çalışmanın bugün devam ettiriliyor olması insana haklı bir sevinç ve gurur yaşıyor. Gazetenin ilk sayısını çıkardığımızda katıldığım televizyon programında iki katılımcıdan iki farklı görüş gelmişti. Birisi önemli olan bunun belli zaman periyotlarıyla çıkması, birçok gazete yayın ilk sayısından sonra yayın hayatına veda ediyor idi. Diğeri ise 'surda bir gedik açmak' bu çalışma, devamı gelir görüşü idi. İkinci görüşün yıllar galip geldiğini gösteriyor. Bu emek bu çalışma 4. sayısıyla sizlerle. Kısacası surda bir gedik açmak işte...

Sağlıcakla.

Kaynak Açıklaması: Bu çalışmada verilen akademisyen sayıları eczacılık fakültelerinin kendi internet sayfalarından alınmıştır.

Burçlarda Eczacılık

İrem KÖSE
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Koç Burcu : 21 Mart - 20 Nisan

Yılın en egoist eczacısı seçildin. Sağlık sektörü senin sayende top 10 listelerindeki yerini koruyor. Her şeyin iyisi sen bilirsin. Ama en çok da haddini bilirsin. Söz verip de gelmeyen hastaları terlikle kovalarsın. Hastaların dilinden kurtulamazsın.

Boğa Burcu : 21 Nisan - 21 Mayıs

En hımbil eczacı seçildin. Hasta gelip soru sorsa çekingenlikten tezgahın altına saklanırsın. Ağzın azıcık laf yapsın. Milletin ayağı alışsın. Eczaneni batırırsın. Dolaylı anlatım kraliçesisin. Hastaları kendine benzetirsin. Uzak dur bizden pek bir entelsin.

İkizler Burcu : 22 Mayıs - 22 Haziran

Dünyanın en çok düşünen eczacısı seçildin. Bakırköy'deki Düşünen adam heykeli bile senin kadar düşünmedi. Her hastaya ilacı açıklamaya kalkarsan ilaç satamazsın. Millet ilaç almaya değil fikir almaya gelecek bu gidişle. Hangi muadili vereceğini bu kadar düşünme. Yoksa eczanende düşünerek öleceksin.

Yengeç Burcu : 23 Haziran - 22 Temmuz

Yılın en kaygılı eczacısısın. Eczanene gelmeyen ilaçlar için bile kaygılanırsın. Hastaları dinliyor gibi yaparsın. Ciroyu az yapınca hayattan bıkersın. Bu da gelip geçer sen de anlarsın. Hasta mahremiyetinde nirvanadasın. Yalnız geçen nöbetlerde Müslüm Baba ile kankasın.

Aslan Burcu : 23 Temmuz - 22 Ağustos

Yılın en asil eczacısısın. Mor dağların prensesi gibi salınırsın. Cazibenden hastalar sıraya dursun. Lükse şaşaaaya düşkünsün. Ayy şekerim pek de bir süslüsün. Nasıl da lider ruhlusun. Kampanyalara doyamıyorsun. En çok ciroyu sen yapıyorsun.

Başak Burcu : 23 Ağustos - 22 Eylül

Yılın en titiz eczacısısın. Her yer steril olsun diyip duruyorsun. Eczaneyi antiseptiklere boğuyorsun. Bakteriler seni görünce korkudan sıraya dursun. Eczanenin önünde hastalara galoş giydiriyorsun. Oysaki ne de sakın duruyorsun. Çünkü sen başak burcusun.

Terazi Burcu : 23 Eylül - 22 Ekim

Yılın en dengeli eczacısısın. Majistral ilaçları hazırlarken hiç şaşmazsın. Allah seni şaşırtmasın. Eczaneni batırmasın. Sayımını tam yaparsın. Terazinin tartışmazsın pek kolay da sarsılmazsın.

Akrep Burcu : 23 Ekim - 21 Kasım

Yılın en kıskanç eczacısı sensin. Kalfalarını kıskanıyorsun. Çok bildiğini sanıyorsun. Ama yanılıyorsun . Eczanende lol atıp duruyorsun. Hastalarla ilgilenmiyorsun. Eee tabi az para kazanıyorsun. Kıskanma ne olur lol oyna seninde olur.

Yay Burcu : 22 Kasım - 21 Aralık

En neşeli eczacısın. Her hastaya yumuşak davranırsın. Özgürlükçü düşüncede tavan yapmışsın. Tüm hastalarla asker arkadaşısın. Nöbetlerde sıkıntıdan patlarsın. Sen yay burcu olan bir eczacısın. Attığın ok hedefine ulaşırsın.

Oğlak Burcu : 22 Aralık - 21 Ocak

En hesapçı eczacısın. Paranı gıdım gıdım harcarsın. Yurt dışında master yapmışsın. Çift diploma almışsın. Aman ne de havalısın. Çok para var diye eczacılıktasın. Zaten paran olmasa evde kalırsın. Ne kadar meraklısın. Hastaları soru yağmuruna tutarsın. Böyle giderse eczaneyi batırırsın.

Kova Burcu : 22 Ocak - 19 Şubat

En kompleksli eczacısın. Komplekslerinle hastaları canından bezdirirmişsin. Biraz da onlar rahat etsin. Hep çelişkilerle dolmuşsun. Hayatın da biraz eğlence olsun. Bırak inceldiği yerden kopsun.

Balık Burcu : 20 Şubat - 20 Mart

En renk düşkünü eczacısın. Sırf göze hitap ediyor diye rafları boyama. İşe duyguları katma. Hastaların her dediğine alınıp küsme. Pek de naif olma. Elden gidince müşteriler eczaneyi avlar sinekler. Ağlaya ağlaya bir hal olursun, ben karışmam haberin olsun.

Kalbimin Yerini Beynime Bıraktım

Neslihan YILMAZ
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Mutluyum, üzgünüm, kaygılıyım, neşeliyim, şefkatliyim, öfkeliyim, sinirliyim, huzurluyum, korkuyorum bir nefesti alıp veriyorum. Daha ne kadar duyguyu her gün yaşıyoruz sayıp dökmediğim. Yaşadığımız her durum, içinde bir veya daha fazla duyguyu barındırıyor. Üstelik farkına dahi varılmadan yaşanıyor bunca duygu yoğunluğu. Danışmadan gelip giriveriyorlar hayatımızdan içeri sonra başlıyorlar yön vermeye gidişatımıza. Kimi zaman anlık kimi zamansa uzun süreli oluyor bize yaşattıkları. Kalbimiz duygularımızın sığınağı, barınağı, durağı, çöşkun ırmaklar gibi aktığı yatağı...Adeta bir ana oluyor kalbimiz duygularımıza alıyor içine , sarıyor ve kabul ediyor onları. İşte ben kalbimle duygularımın ilişkilerinin boyutlarını bu hale getirmişken bilim benim yanılığımı artık iyice gözümüze soka soka anlattı yetmedi bir de herbirimize öğretti. Okuyunuz rica ederim nasıl bir hayal kırıklığı yaşadığımı. Belirttiğim gibi ben her şeyi hissiyatlara dökmüş bu işi de kalp semptomlarıyla somutlaştırmışken bir düzine hormonun varlığından nörotransmitter maddelerden beyindeki geçişlerden obsesif bilmem nelerden IQ yetmiyormuş gibi IQ dan daha başka sayıp dökemeyeceğim kimyasal maddelerden ve olaylardan haberdar oldum. Bu durum bilimdeki gelişmeler ve ilerlemeler olarak kabul görebilir , hatta ben bunları çok geç bir zamanda da öğrenmiş olabilirim -ki zaten öyle- ama söyleyiniz hatta haykırılım hep birlikte kalbe biz bu anlamları yüklemeseydik mecnunlaşan yiğitler düşer mi idi yollara ki mecnun düşmüş zaten çöllere yazılır mıydı bu kadar şiir bunca özlü söz özünü vere vere hissetirir miydi kendini ürperir miydik son bulan sonların sonunu getiremezken? Yaşayamazdık böyle içten böyle doğal katkısız. Bilime serzenişim yok aslında benim bilginin getirisinden de hoşnutsuz değilim. Bir anlık dopamin artışı belki sadece bilinçaltımın dışı vurumu sarf ettiğim kelimeler. Kalbimden geçenleri döktüm diyelim bilim ve sanat severleri bir arada bulmuşken . Ve sanırım yine bir karmaşa çukurunda yaman çelişkiler yaşıyorum kalbimden geçirip beynimle yazıyorum.

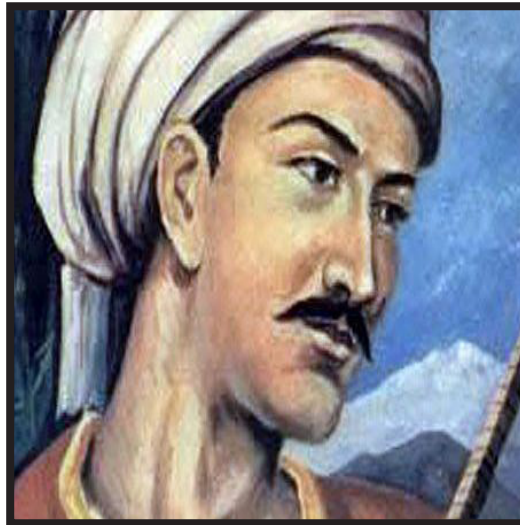

DİNLE SANA BİR NASİHAT EDEYİM

Dinle sana bir nasihat edeyim
Hatırdan, gönülden geçici olma
Yiğidin başına bir iş gelince
Anı yad ellere açıcı olma

Mecliste ârif ol kelâmı dinle
El iki söylerse, sen birin söyle
Elinden geldikçe sen eylik eyle
Hatıra dokunup yıkıcı olma

Dokunur hatıra kendisin bilmez
Asilzadelerden hiç kemlik gelmez
Sen eyilik et de o zayı olmaz
Darılıp da başa kakıcı olma

El ârifdir, yokla kendi kendini
Dağıdırlar duzağını, fendini
Alçaklarda otur, gözet kendini
Kati yükseklerden uçucu olma

Muradım nasihat bunda söyleme
Size lâıyk olan onu dinleme
Sev seni seveni, zay etme emek
Sevenin sözünden geçici olma

Karac'oğlan söyler sözün, başarır
Aşkın deryasını boydan aşırır
Seni bir mecliste hacil düşürür
Kötülerle konup göçücü olma
KARACAOĐLAN

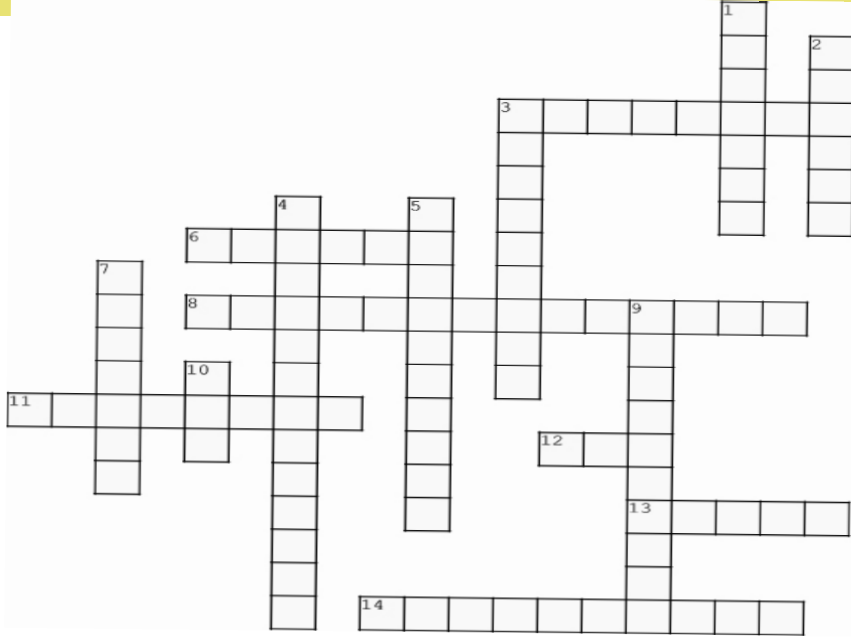

BUL BULABİLİRSEN

Ramazan TUNÇ
Erciyes Üniversitesi Eczacılık Fakültesi

Yatay

3. Tıbbın ilk kuralının “önce zarar verme” olduğunu söyleyen tıbbın babası olarak bilinen iyon hekim,
6. Bir işi daha iyi yapabilme düşüncesi olarak bilinen japon tekniği,
8. i.v. dışı yoldan verilen ilacın sistemik dolaşıma geçme hız ve derecesi,
- 11.Yaş dönümü,
- 12.Geleneksel Çin Tıbbı'nda vücudu dolaşan enerjiye verilen isim,
- 13.Yelpik,
14. Alkol veya suyla temasta bırakılarak bitkilerden bazı maddelerin çekip alma, ekstraksiyon yöntemi,

Dikey

- 1.Birim zamanda ilaçtan temizlenen sanal plazma hacmi,
- 3.Benzeri bezer ile tedavi etmenin kliniğe uygulanmış hali,bir tedavi tedavi yöntemi,
5. Agonistin etkisini azaltan ve önleyen bileşik,
- 9.Kalın bağırsak inflamasyonu,

- 2.İlacın etki gücü,
4. Şevketi bostan isimli bitkiden elde edilen, 60 yıllık bir Türk bitkisel ilacı,
7. Zehrin etkisini tersine çeviren madde,
- 10.Bir kerede verilen ilaç miktarı,

12. Bölge Kayseri Eczacı Odasına katkılarından dolayı teşekkür ederiz...

FETİH MARŞI

Yelkenler biçilecek, yelkenler dikilecek;
Dağlardan çektiriler, kalyonlar çekilecek;
Kerpetenlerle surun dişleri sökülecek
Yürü: Hâlâ, ne diye oyunda, oynaştasın?
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

Sen ne geçebilirsin yârdan, anadan, serden..
Senin de destanını okuyalım ezberden..
Haberin yok gibidir taşıdığın değerden..
Elde sensin, dilde sen, gönüldesin, baştasın;
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

Yüzüne çarpmak gerek zamanenin fendini..
Göster: Kabaran sular nasıl yıkar bendini?
Küçük görme, hor görme, delikanlım, kendini!..
Şu kırık abideyi yükseltecek baştasın;
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

Bu kitaplar Fatih'tir, Selim'dir, Süleyman'dır;
Şu mihrap Sinanüddin, şu minare Sinan'dır;
Haydi artık uyuyan destanını uyandır!..
Bilmem, neden gündelik işlerle telâştasın?
Kızım, sen de Fatihler doğuracak yaştasın!

Delikanlım, işaret aldığın gün atandan
Yürüyeceksin... Millet yürüyecek arkandan;
Sana selâm getirdim Ulubatlı Hasan'dan...
Sen ki burçlara bayrak olacak kumaştasın...
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

Bırak, bozuk saatler yalan yanlış işlesin!
Çelebiler çekilip haremlerde kışlasın!
Yürü aslanım, fetih hazırlığı başlasın...
Yürü, hâlâ ne diye kendinle savaştasın?
Fatih'in İstanbul'u fethettiği yaştasın!

Arif Nihat ASYA

25 ülkede ihracat faaliyetleri
Türkiye'nin ilk biyoteknolojik ilaç Ar-Ge,
üretim ve uluslararası pazarlama yatırımı: İLKOGEN

Anadolu'da yapılan en büyük ilaç üretim yatırımı
iLKO Biyoteknoloji Ar-Ge Merkezi / İstanbul
Türkiye'nin ilk yerli morfin tableti
EU GMP onaylı üretim tesisleri
iLKO Ar-Ge Merkezi / Ankara

Türkiye'nin en temiz sanayi tesisi!
Yılda 120 milyon kutu üretim kapasitesi

Gebelikte güvenli ilaç kullanımı ile ilgili Türkiye'nin tek web sitesi: www.fetalrisk.com

Türk ilaç endüstrisine ve insanlığa değer katma azmiyle geçirdiğimiz 50 yılın getirdiği birikim ve tecrübe bizleri, küresel bir oyuncu olarak sağlık ve insanlık için daha fazlasını yapma tutkusuyla baktığımız geleceğe hazırladı. İlko İlaç olarak; yaşam süresini uzatan ve hayat kurtaran yenilikçi ürünlerimiz ve gerçekleştirdiğimiz ilklerle sektöre değer katmaya devam edeceğiz.